

ఆంధ్రప్రదేశ్

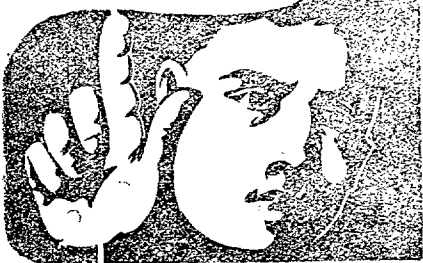
308917 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ జూలై నెల 17 వ తేది మంగళవారము } No. 91
సంపుటము. ౪. } సింగళనామ సంవత్సరామాసభామాసబహుళత్రయోదశి ౧౩. } సంచిక ౯౦

అద్భుతనివారిణి.

126

ప్రొఫెసర్ జేమ్సుగారి
ఎలెక్ట్రో ట్యాంక్ వెర్షన్

ఇది బలహీను
లకును నీరసు
లకును వుండు.
నిద్ర లేకుండు
ట, జ్ఞాపకము
తక్కువగన,
మొదలు దిమ్మ
గా నుండుట,

పనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తువ, బలహీనము,
ఆయాసము, శుక్లనష్టముపోనొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు
గురుప్రాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొద
లగు వారికి ప్రశస్తమైనందు; బలమును గలిగించును. అనేక
వేలమంది ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ కేటిదినమే
ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమాత్ర పరీక్షింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 ,, ,, ,, 2-0-0

నవీనము!

నవీనము!!

పరిమళ ద్రవ్యముల గా జూ

అట్టో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముందుకట్టి ఆపూర్వ
వాసనయును కలదు. ఆర్కకరూప సారాయి మొదలగువాటికి
యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చూ
క్కాయ వైనగాని 2-3 చుక్కలు నిడిదినంతట ఒక నందన
వనము పుష్పలోనుంటే యెంత సుఖమయిన వాసనను ఆరు
భవించ వచ్చునో అంత ఆనందభవించును. ఇదిగత వాసనలు యే
వేనియందేనా యీ అట్టో దిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధా
న్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుము.
వెల 1/2 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0) వి.పి. చార్జీ
,, 1 (ద్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0) రూ. 0-4-0
,, 1/2 అవున్సుబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } ప్రత్యేకము
ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికల్ కంపెనీ.

నెం 155, జుమ్మా రుస్సేను వీధి, బొంబాయి.

మద్రాసు యేజంటు:- మెహతా పురుషోత్తం మూర్తి
వై నానిబారు హాడ్, మదరాసు.

మంచిపయము! వేనవేలు ఖర్చుపడినవి!! వెనుక నొరకవు!!!
2 పంచలు కొనువారికి ఆత్మలాభాటమున కోర్వోని
కోడెండ్లప్రలాపము ఆరు గ్రంథముకట్టి ఇనాము.

మేలైన జపాక పట్టుపంచలు.

అనేకపంచలు ఖర్చుపడినందున
(పస్తుతిము ధరలు తగ్గించియున్నాము.

వాచకులారా! శృంగారమున్న
నాగరీకతయున్న గల మేలైన అసల్
పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనంద
ముకొరకు తెప్పించి విక్రయించుచు
న్నాము. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, గోబా, మేఘ వర్షం,
ఇత్యాది రంగులు గలవి. క్లాసునీయమైనవి, త్వరపడుడు.
5 1/2 మూరనిదిని 2 1/2 మూర వెడల్పుగల పట్టుపంచె 1-కి 2-0-0
జపాక చుట్టువాలరు చౌకము 2 మూరలు ... 1-6-0
8 చౌకములు తెప్పించుకొనిన పాస్ టెన్ పే నా ఇనాము.

అన్నిటికి పోటీజీ ప్రత్యేకము.

(586) చిరునామ:- రాజలక్ష్మీ కంపెనీ,
8, కందప్ప మొదలి వీధి, తిరువల్లిక్కేజి మదరాసు

ఇంగ్లీషు

మోటరు యంత్రవిద్యాల

3-24 పాటర్నరొడ్డు, మాంటురొడ్డు.

ఆంధ్రులుచే ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక ఫౌకర్యములు కలుగ
జేయబడును. 820

సెవారికి దరఖాస్తు చేసికొన వలయును.

అవిజైన్ చాయలు - లర్నీ రేడ్ (బెర్లిన్)

బెన్జో - పర్పరైవ్ (బెర్లిన్)

కాంగోరేడ్ (బేయర్)

టిన్ను 1-కి కౌన్సులు 8 గలది.

పర్పరైవ్ 4 (B. N.) కీ సెవారాయ

టిన్ను 1-కి అవున్సులు 20 గలది.

దొరుకు వైవిలాసము:-

సాలే మహమ్మద్ హాజీ, యిబ్రహీం కంపెనీ,
791 నెం 248, 249 ఎన్వల్లనేడ్, మద్రాసు.

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-8-0

కేసాళిజేకపు కస్తూరి, మంచిది	తులము 1-కి ...	80-0-0
గోగోజనము, మంచిది	,, ...	7-0-0
పండుపు పువ్వు	తులము 1-కి ...	2-0-0
పచ్చకర్పూరం	,, ...	2-0-0
రసభస్మము	తులము 1-కి రూ	0-10-0
బాలాచ్యుతము సీసా 1-కి	...	0-12-0
చుండుకు నూనె సీసా 1-కి	...	0-6-0

అమృతాంజనము దీపో, 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బహుస్కృతులు. ఫిలాములు - డేరాలు - గ్యాసుగీక
ములు - బొమ్మలకాళ్లు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించు
ము. క్యాటలాగు కాకరెనా? (584)
చి. ఈశ్వరీప్ప అండు సన్ను, విశాఖపట్టణము.

ఓరియంటల్ సోపులు

ఎప్పుడును మిక్కిలి శ్రేష్ఠమయినది.

చౌకకు చౌక. అందమునకు అందము.

ఓరియంటల్ సోపు ఫ్యాక్టరీ.

730 గోబగాన్, కలకత్తా.

మద్రాసు ఏజెంట్లు:-

మొసర్పు వి. జే. అయ్యర్ కంపెనీ,
దేవరాజ మొదలివీధి, మద్రాసు.

హెచ్.టి. మహమ్మద్ అండు కో,

[723] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటి.

కాశీలోనుండు అనేక పట్టు, జరి విచిత్రమయిన
మంచివస్తువులు వీరుబహుచవుకగ సప్లయిచేతురు.

ఒకసారి ఆర్డరు యిచ్చిచూచినచో తమకే
తెలియగలదు.

తేలుమందు వెల సీసా - క్ష 0-8-0

కుట్టినచోట కొంచెము మందపాసిన బాధ మాయమగును.

బాధ నరముల వెంట వెళ్లనరము
దగ్గరనుండిలాగుట ప్రారంభించును
కుట్టినచోటును బండ సారుకలుల
చేసిన బాధ తగ్గును. ఈవ్రావకము
ననేకులు పరీక్షించిరి. ఇది మిగుల
ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును.

అమృతాంజనము దీపో, మదరాసు.

మంచిగుణము గల శాస్త్రీయావధములు.

బృహత్ మంజుష్టాదిక్వాధ

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమైనది.
1/2 పౌను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రప్రభ గుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ
పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్గనకు మంచిమందు.

1/2 పౌను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియు నాంక్షేయభావలో
జరుపవలయును.

జాండూ ఫార్మ్యూటికల్

వర్మూ

ఆయుర్వేద యావధముల జేయువారు
బొంబాయి నెం 12.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

నకలు మందులను చూచి మోసపోకుడు!

పంచభాషగల చీటినిచూచుకొనుడు!!

అమృతాంజనము.

అన్నినొప్పులకు సిద్ధావధము.

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును.

వాయువుపోట్ల పోగొట్టును.

పార్శ్వపునొప్పుల బార

దోలును, పోట్ల పోగొట్టును.

సువాసన గలిగి యుండును.

ప్రతియింట నుండదగినది.

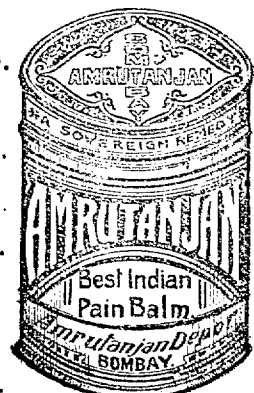
దీనిని విదేశములలో

కూడ వాడుచున్నారు.

లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయము.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనముదీపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాసు

వృత్తాంతములు

దివంగత సర్. పి. సి. ఛటర్జీ గారు:- ఈ నెల 15 వ తేదీన కలకత్తా నగరమున ఛటర్జీ గారు కీర్తి శేషులైరి.

క్రిందటి సంవత్సరము జూలై నెల 5 వ తేదీన ఈ సంవత్సరము జూలై నెల క్రిటిఫికేషన్ ఎగుమతులు 86229000 పౌనులును, దిగుమతులు 859338 పౌనులును తక్కువ పడెను.

దొంగతనము చేయుచుండగ పట్టుపడుట:- బొంబాయి నగరమున ఛాన్స్ కావేరి బాయి అను నామె నివసించుగది కప్పలాళమున పగులగొట్టుటకు యత్నించు చుండెన యిద్దరు హిందువులను ఆ యింటికి యజమానుడు పట్టుకొనెను.

సారేదొంగ:- గత బుధవారము రోజున ఒక యహమ్మదీయుడు కొన్ని యల్లడికస్తువులను దీసికొనిపోవుచుండగ వానిపై కనుమానము గలిగి ఒకపోలీసు ఇన్స్పెక్టరు వాని పేదకుగ నతిక్రమించుచు యహమ్మదు యూసుఫు అనిచెప్పెను. అయితేడి కస్తువులు యెచ్చలేదని యాడగుగ నతడు తాను గత నెలలోనే ఖయిదునుండి విడుదల కాబడిననియు, తన కెక్కడను పనిచేయకనుగూడ తిండిలేక బాధపడుచుండుటచే వాటిని ఇన్స్పెక్టర్ రోడ్డు 31 వ యింటిలో దొంగిలించితి ననియు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

దేశభావలో నైద్య శాస్త్రమును నేర్పుట:- ఈవిషయమునాలోచించుటకు పి. సి. హెచ్. స్ట్రీట్ లకు పి. ఎం. ఎస్. గారి ఆధిపత్యముక్రింద పనిచేయు నొకసంఘమును రెవెన్యూ టెనెంటు గవర్నరు గారు ఏర్పరచిరి. నైద్యపాఠశాలను బర్మాలో ఏనగరమున స్థాపించిన పోకర్వయ్యగ నుండును. ఎంతయండి విద్యార్థులను పాఠశాలయందు చేర్చుకొనవలెను, ఎన్ని సంవత్సరములలో శాస్త్రము నేర్పబడుట పూర్తికాగలదు మొదలగువిషయములనుగూడ కమిటీవారు చర్చించి గవర్నరు గారికి తెలియజేసెదరు.

పశుమని దౌర్జన్యము:- బొంబాయిలో బట్టల వస్త్రకమచేయు నొక పశుమనివ్రతుడు గత గురువారము రోజున బాల్మికోద్ధున నొక స్త్రీతో దగవులాడుచు నామెకట్టుకొన్న బట్ట కూడదీయుచుండగ వారిచుట్టును పలువురు మూగిగాని మిన్నక చూచుచుండిరి. ఇన్స్పెక్టరు మెల్ విల్లిగా నచటికి వచ్చి ఆపశుమని పట్టుకొని స్టేషనుకు దీసికొనిపోయిరి నేను కట్టుకొనిన చీరను వానివద్ద మొదట 10 రూపాయలకు కొంటిరి. నీలయినపుడెల్ల సొమ్మును ఇచ్చెదనని చెప్పితిని. ఇపుడతడాసొమ్ము నేనివ్వలేదని నాచీర కూడదీయ నారంభించెనని ఆమె చెప్పెను.

మా మదనమోహన మూల్యవ్యయము:- శాస్త్రీగారి తో 11వ తేదీన, ఉదయము 7 గంటలకు పూనా లైలుస్టేషను వద్దకు వచ్చిరి. మా కామెట్టు, ఏప్రి, పరంజీ గార్లు వచ్చి మూల్యవ్యయ గారిని పుష్ప మా లా లంకృతునిజేసిరి. మూల్యవ్యయ గారు కెన్యూనకు కళాశాల సమాధాన వివరాలనుమనకు బోయిరి. సాయంకాలము గాజీయ సమన్వయగూర్చి కొందరు ప్రముఖులతో చరాస్యముగ యుచ్చటించిరి. వీరు రాత్రి బొంబాయి నగరమునకు ప్రయాణమైరి. తరువాత వీరు వారణాసికిబోయి, పిమ్మట, కలకత్తాకు బోవుదురు. వీరితో శాస్త్రీ గారుగూడ హిందూ దేశసంచార మొనర్చెదనని తెలియుచున్నది.

ఆంధ్రదేశ గ్రంథ భాండాగార కార్యదర్శులు బ్రహ్మక్రి అయ్యకి సేకటరపణయ్య పంతులవారు, ఆంధ్రదేశిక పుస్తకయందు శ్రీ వావిళ్ళవారి విరాళమును మార్చి ప్రశంసించుచు వ్రాసిన వ్యాసముః జూచి యానందించితిమి. శ్రీవాణిశ్వ వారు మా నెట్టిక యహోపకార భాగ్యము నాంధ్రదేశ భాండాగారములు పడయుటకు ముందు, ఆంధ్రదేశ గ్రంథ భాండాగారములు పడయుటకు ముందు, ఆంధ్రదేశ గ్రంథ భాండాగార పక్షమున నాంధ్రదేశ కేంద్రస్థానమునందు కార్యదర్శులెల్లరు సమాజేభులై సహసభిచేసి భాండాగార భావి పరిధితులగూర్చి సర్వాలోచనము నన్ని కార్య సంవిధానములొకటాటుగ నుపకార భాగ్యమును సయితము బడయుటయు సమీచీనమని విన్నవించుచున్నానని శీరిపి ఆంజనేయులుగారు భర్తృవరమునుండి వ్రాయుచున్నారు.

బట్టల దొంగతనము:- కలకత్తాలో నొక పాశ్చాత్య స్త్రీనంద నొకరుగ నుండిన యొక చెన్న రాష్ట్రీజును గత మంగళవారము రోజున నొక మూటను పట్టుకొని రోడ్డుపై నడచిపోవు చుండగ ఒక పోలీసు సాష్టాంతుయాచి అతమానించి వానిని ఆపి అమూటను విప్పిచూడగ నందు పాశ్చాత్య స్త్రీలు ధరించు దుస్తులు కనబడెను. వానినిగూర్చి అతనినడుగగ నరియ్యెను ప్రత్యుత్తరముయ్యలేకపోయినందున వానిని ఆపాఠ్టెంటు పోలీసు స్టేషనుకు తీసుకునిబోయెను. ఆయన నా డా సాక్షులను గోల్పోయినస్త్రీ పోలీసువారికి తన దుస్తులను ఎవరో అపహరించిరి తెలియజేసెను. వారు ఆమె కాబట్టెటను కనుపరచగ ఆమె వాటిని ఆనవాలు పట్టగలిగెను.

బొంబాయి యుద్ధసహాయనిధి:- ఈనిధి శ్రీకాళివారి యాజమాన్యమున రాబోవు ఆగస్టు 2, 3 వ తేదీల నొక సైనిక వస్తుప్రదర్శనము జరుగును. అందు పలువిధములగు చేతిపనులును చిత్రకళలును ప్రదర్శింపబడును. గాయములు తెగిలినట్టి యువ, వ్యాధిపీడితుల వైద్యమునైనికులుమాత్రమే గాక పూనా యందలి అన్ని దళముల వారును వివిధములగు వస్తువులదెచ్చి పోటీచేయవచ్చును. అందుత్తరుమైన వస్తువులకు బహుమతు లీచుబడును. ప్రదర్శనవస్తువులు నాలుగు ప్రధానశాఖలుగ విభజింపబడును. 1. కట్టుపని 2. అచ్చుచేయుట 3. కట్టపని 4. తక్కిన పలువిధములగుపనులు: ఈశాఖలలో నొక్కొక్కటి చచ్చిన వస్తువులబట్టి 10, 12 ఉపశాఖలుగ విభజింపబడును. విల్లిండ్లనూప్రభు ప్రభిక్షణలు దీని పోషకులుగనుండి ప్రదర్శనమును ప్రారంభించెదరు.

లాహోరునందు నిర్బంధవిద్య:- ఈ రోజు ఉదయమున లాహోరునందు జరుపబడిన మ్యూనిసిపల్ సభవారీచే లాహోరునందు బాలురకు, బాలికలకు ప్రారంభవిద్య నిర్బంధముచేయు విషయమును గూర్చి చర్చింపబడెను. ప్రారంభ విద్య నిర్బంధము చేయుటకు సభలో చాలమంది సభ్యులకు సమ్మతమయ్యెను. ప్రస్తుతపు పద్ధతులలో ప్రారంభవిద్య నిర్బంధము చేయుటకు కమిటీవారికి అధికారముండునా యనుసంజేహమును ఒకరిద్దరు సభ్యులును, సభాధ్యక్షులును వెల్లడించిరి. సంఘమునకు బలము కలుగుటకు శాసన సంస్కరణము ముఖ్యము గాన శాసనసంస్కరణము ప్రధానమున గావించవలయునని ఉపపాదకులును, మరికొంతమంది సభ్యులును నుడివిరి. ఉపపాదకుని యభిప్రాయప్రకార మొక ఉపసంఘము ఏర్పాటు చేయబడినది. ఈ సంఘమువారు ప్రారంభవిద్య నిర్బంధము చేయుటకు తగినయోర్పాటులను వ్యయములపట్టికను సిద్ధపరచెదరు.

బంగాళాదొరతనమువారి రిటుల ప్రకటించిరి:- చందచరణ నాగాను వానివిషయమున దొరతనమువారు తగిన జాగ్రత్త తీసికొనలేదని 1917 మే 25 వ తేదీనాటి న్యాయించిదాగాపత్రికలో ప్రకటించబడెను. అందునుగూర్చి బర్మాదొరతనమువారు జూన్ 11వ తేదీ నేమో సమాధానమును ప్రయోగించిరి అతడు కలకత్తాకువచ్చిన పిమ్మట బంగాళా దొరతనమువారు ఈక్రిందితీర్మానములచేసిరి ఆపత్రిక యందు వాకొనబడెను. (1) స్వస్థతనొందక పూర్వమే పోలీసువారతని ఆనుబ్రుతనుండి తరిమిజేయుట. (2) ఆనాగోధప్రదమగు అతని స్వగ్రామమున నే నివసంపజేయుట (3) ఆరు నెలలు గడచిన వెనుక నతడు వైద్యసహాయమును గోరుచు మరియొక ప్రదేశమునకు తీసికొని పోవగోరగా దొరతనమువారి రండులకు నిరాకరించుట. ఇట్టి యుగంత కార్యముల దొరతనమునా రావరింపదలచు కొనలేదనియు ఆచరింపలేదనియు తెలిసికొనుట నుంచిది. అతడు 1916 ఏప్రిలు 28వ తేదీన గంగానునుండి వచ్చి ఆ సాయంకాలముననే స్వగ్రామమునకు బోయెను. తనయుష్సును వచ్చిన స్థలమునకు బోవుట కతనికి స్వాతంత్ర్య మొసగబడెను. అప్పటినుండి సెప్టెంబరు 29వ తేదీనీమాత్ర మతడు దొరతనమువారి ధనసహాయము గోరుచు నొకే దరఖాస్తు సంపెను. ఎవటికైన వ్యర్థ ప్రదేశమునకు తన్నంపవలసినదని గూడ యతడు కోరెను. దొరతనమువారు ధనసహాయము చేయలేమని చెప్పచు ఎచ్చటైన నివసంపరమవునని తెలియజేసిరి. అందునకు వారు కల్కత్తా కతడు వచ్చినపిదప నతని హింస పాల్పెనెనట కేవల మబద్ధము.

తిలకుగారి యభియోగము. బొంబాయి దొరతనమువారి వర్గ. బొంబాయి, జూలై 14:- గతి ఏమెయి నెలలో బాల గంగాధర తిలకు గారు, పిరలుగారిపై తెచ్చిన తమయభియోగములో పోలీసువారు ప్రసేళము కల్పించుకొనుచున్నారనియు, వారు తన్నునమానవచిరనియు రెండు పిరలుగారిజేసిరి. అందునుగూర్చి బొంబాయిదొరతనము వారి కార్యదర్శికిని, తిలకు గారికి చిశేషముగ ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు నడచెను. దొరతనమువారి కిక్కాల్లలో కొన్ని కాగితముల జూచుకొనుటకును, కొన్నిటి ప్రతుల వ్రాసికొనుటకును, పిరలుగారి కక్షిత్తుకు దొరతనమువారు నెల వాసంగిరని కార్యదర్శి వాదించెను. తిలకుగారి కక్షిత్తు కూడ నా కాగితముల జూడ దలచిన వారికిని అట్టి సౌకర్య మొసగబడును. నాయకు కుట్రకేసులో నిచ్చిన సాక్ష్యముల ను గూడ వారు తెలియజేయ గోరగా దొరతనము వారు రండుల కంగీకరించిరి. తిలకుగారి కక్షిత్తు కోరిన నటులనే యంగీకరింపగలరు. అందునిమిత్తము పిరలుగారి కక్షిత్తు క్రమమార్గమున న్యాయస్థానములద్వారా దరఖాస్తుల సంపి వలయుకాగితముల బడయవలసి యున్నదనియు, ఈవిషయమునుగూర్చి దొరతనమువారి కద్దనన్న వానిలో నేయేకాదితము లుపయోగకరముగా జూచుకొను నిమిత్త మా కాగితముల నన్నిటిని జూడ ననుమతింపవలయుననియు తిలకుగారు ప్రత్యుత్తరము వ్రాసిరి. జననరంత్తు శాస్త్ర మటుల జూప ననుమతింప జాలమని కార్యదర్శి వ్రాయుచు పిరలుగారి కక్షిత్తు కేయేకాగితముల సంపికో ఆ కాగితముల పట్టిక నొకటి తిలకుగారి కంపెను.

పండిత మదనమోహన మూల్యవ్యయగారు. బొంబాయి ప్రస్తుత స్థితిగతులపై శీరి అభిప్రాయములు. హిందూదేశ సేవాసంఘమువారు మూల్యవ్యయగారికి ఈ నెల 10-వ తేదీన ఒక విందు గావించిరి. అప్పుడు చాలమంది స్త్రీలును, పురుషులును విచ్చేసిరి. సర్. నారాయణ చంద్రావార్మగారు అధ్యక్షతవహించిరి. అప్పుడు మూల్యవ్యయగారు ప్రస్తుత పరిస్థితులపై తమ అభిప్రాయములను వ్యక్తీకరించిరి. రాజకీయము లీయధ్యమార్పుమొనినవి. దేశమును తమస్థితిగతులను వృద్ధిచేసింప యత్నించుచుండుట మాడ సంకల్పప్రీకరముగనున్నది. బీసెంటుగూరని ప్రవాసమునకు బంపుట యన్యాయము, ఆమె యుట్టి నేరమును జేయలేదు. ఒకవేళ చేసినను న్యాయస్థానములలో విచారించుట ఎంతయు సులభంసము ఇండియాత్మక శాసన మిట్టి సందర్భములపై ప్రయోగింపబడుట కుద్దేంపబడలేదని వీరుచెప్పిరి. దేశము సుదిగానపుడుం గున్నది. కావున దేశముసభయొక్క యుమాస్థియుసమితియొక్కయువాంఛలు బ్రతికేషుపారులకు సరిగ తెలియునటుల దేశజాతెల్లరును వర్ధింపవలెను. ఇందులకు పల్లెలయందున్న జనసామాన్యమున కీ విషయములం దెలియజేసి, వారుకూడ దేశీయాశయులతో యనకు తోడ్పడునటుల జేయవలయును. మితవాదులు, అభివాదులు, అనుభేదముజరుచి, ఐకమైత్ర్యముతో పనిచేసి, దేశీయాశయులను విధివిరామము లేక బ్రతికేషు ప్రజకు విన్నవించుచున్నవో, రెండు సంవత్సరములలో మన కామ్యముల్యుచేకూరును. నునకిట్టి తరుణము మగల గానేరదనినడివిరి. మరియు, నెద్దల మార్గము ననుసరించి పోవలెనని యువకులకు వీరు సద్బోధగావించిరి. ఇకను, పెద్దానకూడ యువజనుల యుత్సాహమును తృప్తికరింపక, వారలను తగిన నాటికితీసి, తక్కులమున దేశమాన్వత్త్యునంద పనిజేయవలెనని. నాయకులందరును ఏకాశయుముతో కార్యదీక్షతో కృషి సులపవలెననిరి.

ఆంధ్రదేశములోని 52 స్వగాజ్య సంఘములకు కార్యదర్శి అయిన శ్రీయ్యత గాడిచెల్ల చారిసర్వోత్తము గావు పంతులుగారు తెనాలి పట్టణము లోని సాలె పేటలో 12-వ తేదీ సాయంత్రము “స్వగాజ్యాంధోళనము వ్యవేశోద్ధయము” లను గూర్చి విపులముగను రాజభక్తి పూరితముగను వ్రాస్త్యముగ నుపన్యసించి యీ యుద్ధయముల ప్రముఖతను దెలిపిరి. ఆసభలో కొద్దిగ విద్యావంతు లుండినను విశేషము నుండి పద్మసాలెలును, పనిపాలుల వాండ్రును శ్రదాకనిష్ఠుగ నుపన్యాసమును విని యానందించిరి. కొందరు స్వగాజ్యసంఘమందు చేరిరి.

చెన్నపురి గవర్నరుగారు.

—*—

పోలీసు ఉద్యోగులకు బహుమానములు.

ఉదయవరము నుండి స్పెషల్ ట్రైన్ వెళ్లి, కాన్వల్యూషన్ వెంటినికొని శ్రీ గవర్నరుగారు నిన్నటి ఉదయము 6 గంట 46 ని. లకు చెన్నపురికి విచ్చేసిరి. శ్రీవారి రాక కేసులను ముగించు, సెంట్రల్ జైలును పూర్తిగా ముగించు, కలెక్టరు మెట్రోపాలిటన్, కాన్వల్యూషన్ మెట్రోపాలిటన్, పోలీసు డిప్యూటీ కమిషనరు పి. పరాంతకమునాథుడు, మదరాసు మెట్రోపాలిటన్ రావుసాహెబు రామానాథుడు శ్రీశ్రీ, బాబ్బలి మహారాజగారు వేచియుండిరి. ప్లాటు ఫారముపై వేచియుండిన వారితో నిమగ్నమున పిదప, శ్రీవారు, పోలీసు ఉద్యోగులకు పతకములను నిమిత్తము పుదుచ్చేరి మైదానమునకు పోయి వెళ్లిరి.

మైదానమున నడివరలోనే డిప్యూటీ కమిషనరు విడిచి వ్రాగారు పోలీసు సిబ్బందిని నిలువబెట్టి యుండిరి. ఇదివరలో నిబంధన ప్రకారమున పోలీసు ఉద్యోగులకు తప్ప యితరులకు చెప్పబడి యాచారములేదు గాని యీ సంవత్సరమున ఆంగ్లముగూడ విచ్చేసియుండిరి. దొరతనపు వివిధ కార్యాలలోని ప్రముఖులగు సర్వోగాలును ఆసక్తితో పాటును మైదానము చుట్టును నిలుచియుంటుంటే శోభ స్వరముగ నుండెను. ప్రత్యేక వర్గమున మదరాసు కలెక్టరు, రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటు, మా. బి. ఎస్. కలెక్టరు, అజిజుద్దీన్ సాహెబు బహద్దరు, బాబ్బలి మహారాజు, వెంటుగిరి మహారాజు, డాక్టరు నాయుడు, గౌ. ఎస్. శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు, పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు పి. ఎల్. మూస, దివానుబహద్దరు గోవిందరావు చతుర్ముఖదాసు, సిటి సివిల్ జడ్జి తిరుమల వెంకటాచార్యులు, రా. బి. సి. రామానుజము శ్రీశ్రీ, గౌ. గార్డన్ క్రైజర్, మున్నగు మహనీయులు వెళ్లొచ్చి చీరయ్యుండిరి.

గవర్నరుగారు మైదానమునకు విచ్చేయునకి 7 గంటలైనది. మామూలు ప్రకారము గౌరవాధ్యక్షులు ఫిరంగులు కాల్చబడినవి. అనంతరమున గవర్నరుగారు రిల్లు ప్రసంగించిరి:—

బహుమాన ప్రధానమున మరల పాస్టాని గత సంవత్సరమున లభ్యపడిన రాజుగారి పోలీసు పతకముల సందర్శనకు కందచేయగలిగి నందుల కెంతయు ముగ్ధుడనినది. పోలీసు సిబ్బంది మున్నగు శీత వర్గముల యందు ఉద్యోగుల స్థానముల యందు, అధికారుల యందు, భేదము లున్నవి. వారి వారి బాధ్యతల యందు, విద్యుత్ క్రమముల యందును వ్యత్యస్త మధికముగ నున్నది. గాని సిబ్బందిలోని యుద్యోగులందరూ కొన్ని విషయములందు సమానమైనవారు ప్రభువిద్యాయకులై ధైర్యసాహసములతో తమ విద్యుత్ క్రమము నిర్వహించుట సిబ్బందిలోని యుద్యోగుల కందరుకును విధియై యున్నది. ఇట్టి సుగుణంపడ ప్రాముఖ్యమైన విషయముల గూర్చి సిబ్బందిలోని వారందరూ ప్రాసక్తి యందుకు సహజము. ఇంతియ కాక సేవలు గూడ, తమ పోలీసు సిబ్బంది స్థాపనాచారముల నెట్టి కార్యముల కొనసాగించుచు, తెలిసికొనుట కవకాశమునుకు యత్నము. రాజుగారి పోలీసు పతకములను నెలకొల్పి ఎనిమిది సంవత్సరములు గడిచినవి. మదరాసు సిబ్బంది యాపతకము లనేకములు కంది భాగ్యాలివహించి యున్నది. ఈదినమున ప్రఖ్యాత పురుషుల బాలితావ మరొందర జేసినట్ల సమాజేతమైయున్నాము. ప్రస్తుతము పతకము మెండు వాడలగూర్చి వివరముల తెలియజేయవలసింది.

విశాఖపట్టణము గోవాకిరందలములో ప్రజలకు భాగ్యాలివహించుచుండిన దొంగల గుంపులను ఆస్తిగల పోలీసు సూపరింటెండెంటు సి. ఇ. స్వేనిగారుపట్టిరి. విద్యుత్ నిర్వహణమున సూపరింటెండెంటు గారు పట్టుదలకు చూపి, బహుధైర్యముగ నేన సుసరించి యున్నారు.

తన భార్యను మేడమీద వదిలి, కత్తి త్రిపురు, ఎన్వరిని గాని చేరనకాక మొగ్గవండిన పాలపూటు కొన్ని అసిస్టెంటు సూపరింటెండెంటు బి. గారు లాభముకొడబడించిరి.

చెంగల్పట్టు నుండలపు పోలీసు సిబ్బందిలోని పాడుకానివైపు విశేషముగ సాహసమును గనుపరచెను. పూనల్లి పరిసరమున నున్న పట్టుగ్రామమున వహుధైర్యములను మ్రోందపులకు వివాదము సంభవించెను. అత్తరి మహుధైర్యములు మ్రోందపుల గృహములకు నిర్బంధించిరి. (ఆ కనివ్రేలు కందసామి మొదలి నిష్పన్నాధికారులకు సహాయమొసర్చెను.

ఈ కలవరమున మహామృత్యువానిను కనిపేటు కందసామి ముదలికి శోధించెను. పట్టు గ్రామ వాస్తవ్యులను మహామృత్యు వలనాడు వైనను, యాతడు, అల్లరి చేయుచున్న వహుధైర్యముల బెడరింపులకుగాని, లంచములకుగాని లొంగక, దొంగపాత్యము నీను నిరాకరించెను. ఇంతియ కాక పారిపోయిన వారిని కొందర నాతడు న్యాయస్థానములకు లభ్యపడ జేసెను.

కడన నుండలపు పోలీసు సిబ్బందిలోని పాడుకానివైపు వి. కె. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారు రియల్ దొంగల కత్తి సాహసమున బట్టెను ఒక దొంగ తనచేతి బాతుతో నాతనిని పొడవుమండినను లక్ష్యము చేయక దొంగను పీడడయ్యెనని వివరించుచు గవర్నరుగారు పతకముల కందుకొనిన యుద్యోగుల సభింపించి యాశీర్వాదించిరి.

శ్యాసకాసాది రోగ చికిత్సాలయము

శిశుస్థాపనము

పోలీసు సిబ్బందికి పతకముల నొసగిన పిమ్మట శ్రీవారు, చికిత్సాలయ శిశుస్థాపనము నిమిత్తము స్వయంగా కడన నుండలపు చికిత్సాలయ స్థానమున నొక పందిలిచేయబడి యుండెను. పందిలిలో రాజులు, మహారాజులు, పౌర ప్రముఖు లనేకు లాసీనులై యుండిరి. ఎవ్వరైన రాజస్వరణ చిహ్నము కమిటి అధ్యక్షుడు సర్వానువేల గారు శ్రీ వాకి స్వాగతమున, చుట్టపమునకు దీసికొని వెళ్లిరి.

పునాది రాతిచేయ గోరుటకు పూర్వము చేలను గారిట్లు చెప్పి:— ఎవ్వరైన సార్వభౌముని మరణ వార్త తెలియజేసెను, పౌరుల విచారము తెలియజేయు నిమిత్తము మదరాసు సెంట్రల్ గౌరవనీయ గావించిరి. స్వరణ చిహ్నము కొరకై చందాలను కనూలు చేయుట కొక కమిటి యాసక్తిగా దేర్చుట చేయబడెను. కమిటివారు రెండు లక్షల పదునైదువేల రూపాయలను జమచేసిరి. ఈ ధనముతో యానగమున, తుయగోగ చికిత్సాలయము నొక దానిని నెలకొల్పి కమిటివారు నిర్వహించిరి. అట్టి వైద్యశాల నొక దానిని నిర్మించితిరేన, అందులకు ధనమున సగము భాగము మేము భరించుచునీ వారసమునా కుదిరి. పిమ్మట కమిటివారు తమ నిష్పత్తిమున కల్లులు బామసిత్తు గానికి తెలియజేయగా, వారు మదరాసు సగ వాతావరణము తుయగోగ చికిత్స కనుకూలింపదని చెప్పిరి. గనుక, గౌ. సర్వానువేల గారి సూచనమున బట్టి శ్యాసకాసాదిరోగ చికిత్సాలయమున నెలకొల్పి నిర్వహించిరి. చికిత్సాలయమున నెలకొల్పగ మిగిలిన వైకము, ఆరోగ్య స్థానములను నెలకొల్పుటయందు వినియోగించబడును. చికిత్సాలయపు ప్లానులు వచ్చెరాలగు ప్రసిద్ధులగు మాంటర్ ఫోమగుగారి చేతయూచేయబడినవిగాని మండియుల నిర్మాణకళా మాయన, సృజితాంధుట చింతకరము. సకాలమున నీ చికిత్సాలయము ఇండియన్ కంపెనీ ఆర్ట్ క్రికెట్ రిజిస్టరు చేయింపబడును. వర్తమానమున గృహముల వర్తక పుష్కలమి. వారియగు చికిత్సాలయపు కార్యములు నేరకేసే బడుచున్నవి. ప్రభుత్వ సహాయములయందు 1431 చుండి తుయగోగులు చికిత్స చేయబడిరి. ఈ సంఖ్యను బట్టి తుయగోగ వ్యాధి కిదియే కాగలదు. అందులకు నిస్సంక విహ్నము మిగుల సాధకమై యున్నది. గోగులను పరిశీలించుటకు మండియులు మున్నగు వానిని ప్రజుజనాభావృత్తి మరొన్ని మండియులను నెలకొల్పి వలసి యున్నది. రావుసాహెబు పి. బి. ముద్దయ్య శ్రీశ్రీ గారు కొన్ని మండియులను కట్టించుచునీ వ్యాధి మొసరించి యున్నారు. సంఖ్యను వారెంతయు కృతజ్ఞులు.

చేలగారు ప్రసంగించిన అనంతరమున శ్రీ గవర్నరుగారు ముచ్చటపడిరి. చందాలపాతముగ జమయైన ధనము మున్నగు విషయముల గూర్చి శ్రీవారు సంసృభ్యులకును, ప్రజలకును వందముల నొసర్చి, మదరాసు రాష్ట్రమున కురువ్యాధి అపారముగ నష్టమును కలిగించుచున్నది. దానిని పాడుకొనుట కట్టి చికిత్సాలయములే, శోధ్యములు. ఎవ్వరైన సార్వభౌముడు ప్రజల చేయమునే నిరంతరము సమర్థించుచుండేడి మహామృత్యు, అట్టి మహానీయుని స్మరణ చిహ్నముగ ప్రజాచేయము నిమిత్త మేర్పడిన యా వైద్యశాల చాల యుచితముగ నున్నది.

పిమ్మట గౌ. శ్యా ముద్దయ్య శ్రీశ్రీగారు చిన్న ప్రసంగ మొనర్చి పునాది రాతిచేయ శ్రీవారిని గౌరవి. వర్తమానమున యుద్ధకాలమున కొంతనమువారికి ఆధికములయందు లోటుగ నుండుటచే, ప్రజలు వేల నా గారి విజ్ఞప్తి నారంభకలసి యుండుననియు, ప్రధాన న్యాయమూర్తియై య్యశ్రీశ్రీ గారు సహాయములచే తెలుసుబోవు ప్రతిస్థాపనమున శిశుస్థాపన మొనర్చి రాసంతయు సంతసించితి మనియు, శ్రీశ్రీగారి నిష్పత్తితోగాక కరుణాస్వభావ మీమరిదియు కలన వ్యక్తమగుననియు గవర్నరుగారు జెప్పెను శిశుస్థాపన సహాయమున జేరెడిరి.

స్థానిక వార్తలు

కోర్టులు:— వేసవి సెలవు లంతముగటచే నిన్నును మ్రోకోర్టు తెరవాడినదని వ్రాసియుంటిమి. సిటిసివిల్ కోర్టును, స్మాల్ కాజు కోర్టును కూడ నిన్నునే తెరవబడెను.

మేడవైనుండి పడి చనిపోవుట:— గడచిన శుక్రవారమునాటి రాత్రి చెన్నపురి నెంటుబార్ని కోటలోని బారకియలో సెక్ మేడమీద వసారాలో పడుకొని నిదించుచుండిన పేటరు బార్నిటు అతడు నై కుడు రాత్రి 1 గంటవేళ ప్రమాదవశమున క్రిందపడెను. కఠినమైన గాయములు తగులుట వలన నతడు వైద్యశాలకు దీసుక పోబడెను గాని మరునాటి ఉదయమున నతడు మరణించిట్లు తెలియుచున్నది.

మోటారుబండ్లు నిబంధనలు:— జూన్ నెల 28-న లేచి సాయంకాలము సుమారు 5 గంటలవేళ లెజిస్లేటు మినిస్టర్ బి. ఎం. ఎస్ గారు తమమోటారు పై సిటిసివిల్ బండిపై వెళుక నొకనిని కూర్చుండ బెట్టుకొనినందుకు వారిపై కేసు చేయబడినది. ఈకోజున రాజధాని మేజిస్ట్రేటు గారు మినసు గారికి 10 రూ.లు జరిమానా విధించిరి. ఇట్టి నేరమునే మినసు గారు మరల నీ నెల 7-న జేసినకూడ గావించియుచు గాను మరల 10 రూ. జరిమానా విధించబడెను.

గ్రంథ స్వీకారము.

అజ్ఞానతిమిర భాస్కరము అచ్చనా తిలకములను గ్రంథములు మా కార్యాలయమునకు చేరినవి. అజ్ఞానతిమిర భాస్కరమున గ్రంథము బి. ఎస్. డి. సరస్వతి స్వామిల వారిచే వ్రాయబడినది. దీనివెల రు 0.6-0 లు వలయువారు స్వామిలవారికి యన్త్రంపెట్టి వీరయ్య నాయుడుగారికి రావు కొట్లూరు గుంటూరుజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

అచ్చనా తిలక మను గ్రంథమున శ్రీమాన్ శ్రీ భారద్వాజ నృసింహాచార్యులవారు వ్రాసిరి. ఇది వైఖానస గ్రంథముల పంచమ మనుమము. వెల రు 0 14-0 లు వలయువారు మానేజరు శ్రీ వైఖానస గ్రంథమాల. ఈగావారిపాఠము, సత్యవేడు పోస్టు చెంగల్పట్టు అని వ్రాయవలెను.

చెన్నపురి దివ్యజ్ఞాన సమాజము:— చెన్నపురి దివ్యజ్ఞాన సమాజ కార్యనిర్వాహక వర్గమున నొక కరు సి. వి. రాజు దాసగారు ఈక్రింది తేలివార్తను ఇంగ్లండులోని దివ్యజ్ఞాన సమాజ కార్యదర్శికి తాముపంపితిమని తెలియ జేయుచున్నారు. "అఖిల భువనంతరే దివ్యజ్ఞాన సమాజాభ్యుత్థి రాలగు అనివీసెంటుమ్యుగారు తమ యుత్తరమునకు ఈ సమాజము రాజకీయదర్శనరే సంస్థాపనలతో సమాన మేయని వ్రాసిరిని చేంబర్లెగారు తెలిపిరి. ఆ సెయ్యుత్తరమునందు ఈ విషయమునకు సంబంధించిన విషయములను ప్రకటించి చేంబర్లెగారు తమ వాదమును సమర్థించు కొనకలెను. ఆ సె సమాజమున కభ్యుత్థి కహించినది మొదలు ఆ మె చెప్పిన దాని కిదిసంపూర్ణముగా వ్యతిరేకముగా నున్నది. నిష్పాదా వాదపు టుత్తరుల క్రింద నామె వినికి సమాధానముగా వ్రాసిప్రకటించుటకు నీలులేదు గదా! ఆ మె వ్రాసిన యుత్తరమున ప్రకటించ వలెనని మీరు బలవంతము చేయవలెను."

బందరు స్వరాజ్యసమితి

నిష్పాధావాదినము (మాస్పెక్టు నిలేఖనం: తిలకవార్త) నుచిలి బందరు, జూలై 16:— బందరు స్వరాజ్యసమితివారు నిష్పాధావాదినమును బట్టికే స్పెక్టులో 2655 సుమారు వేయించినవచ్చిరి. అవ్యా కృష్ణమూర్తిగారు రక్షకుని కహించిరి. అనివీసెంటు ఆరంభే వాడియగా నిర్వహించిన నేన నగ్గడించుచు ఉపన్యాసములు గావించబడెను. స్వదేశీ ప్రతము యనుపడికంపై దృఢముగా సర్వజనులచే విశ్వాసహించబడెను. అన్ని కారుల ప్రతినిధులును సభింపవచ్చిరి.

బర్మా ప్రధాన న్యాయస్థానము:— బర్మా జేయులకు రు. 1000 కి క్రింద ఈకోర్టుకు జడ్జిగా నియమించినందుకు తెట్టి నెంటు గవర్నరుగారికి కందము లాచరించుటకు దళిత బర్మా యంత్రంపెట్టు బర్మావారు సభింప గావించుచున్నారు.

తిరువళ్ళక్కణ్డే సభ.

పురశాకామునందును ఇ. దొంగస్వామి అహ్వయగా
అగ్రశ్రేణికిందను, పెంబూరునందును సభలు జరిగినవి. పురశ
వాకమున 12 మంది క్రొత్తవారు స్వగామ్యసమితిలో చేరి,
పెంబూరులో ఆనిబేసేటలు వాడియు ఆరండేలుగార్లు విను
దలకొఱచు స్థానముల జరిగినవి.

స్వదేశీయ విక్రయస్థానము

(ప్రాంతభోజనము)

నిన్న సాయంత్రము 7-30 గంటలకు ౨౩ ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు నూతన స్వదేశీయ విక్రయ స్థానమును వచ్చివస్తే కరతాళస్వరము చెలంగింది. అచట నేల కొండ పారులు చేరియూడిరి. వారందరూ సాయంత్రమున 5 గంటల మొదలు గాను కొన్ని యు ౮ డిగ్రీ సగరమునం దనేక భాగములలో సభలు బరిగినవి గాన సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు వెళ్లికొనితే కావ్యక్రమము ముగియట యాలస్యమైనందున వారు శీఘ్రముగ రాజాలక పోయిరి. అంత సేపందరకు వేచియుండవలసి కచ్చివను యెట్టికొండ రయినను కలుగలేదు. అయ్యగారు ఆలస్యమునకు తుమింపగోరి యిటుల నుడివెరి.

నా దేశమును గూర్చి యుద్దేయలను గూర్చియు శేషునాడు గలిగిన అధికారమును నా బస్య మధ్యమున నిడివకన్నును కలుగలేదు. మనకొరకు స్వధర్మాన్ని నాకు నాకు చూపుతూ పూజ్యులపట్ల మనకుగల కృతజ్ఞతను మూచింప గలమిచట సమాజేతమైతిమి. వారికితానుభూతియందుగల త్యాగమును గ్రహింపజాలక అది సంతాప కారణమని భలందుట వివేకము గాదు. చరిత్రలన స్వార్థత్యాగము తనదే వెట్టి మహత్కార్యములను సమకూరి యుండలేదని మనము గ్రహింప తగి యున్నాము. హామీయూలు మనకు లభించుట కిట్టి స్వార్థత్యాగ మనసకమైనది. అందులకే దేశభక్తులు ముప్పులను నివ్వకమున నడిగి యున్నారు. ఆమహా సాధ్వియగు అనిబిసెంటు మృగాను అరండేవాడియాగార్లును చూసిన త్యాగమునకు మనము సంపూర్ణ కృతజ్ఞతను చూపుచున్నాము అనవసరమును న్యాయవిరహితమునగు నీ భిక్షులక దేశమున నవవ శక్తి తీగ్రముగ వ్యాపించినది. ఈ కారణముననే దేశీయులు మరల దిక్షతో స్వదేశీయము నంబింప బూనిరి. ఇందుల కిదట దేశీయహాసన సంఘము, దర్శనము, స్వదేశీయద్యయ లాభమును కీర్తిశేషుడగు దేశభక్తగ్రామ్యము గోష్ఠీగాను కానీగరమున జరిగినకాంక్షాను సభయందొసంగిన యువన్యాసమున బాగుగా వివరించిరి. ఈ స్వదేశీ యుద్ధయమును బోధించి అనుసరించి వ్యాప్తమొందించుచు తీవ్రమగుటచేతనే మిగిలినది నీచట సమాజేతమైతిరని నే నూహించుచున్నాను. మన మీ స్వదేశీయమును పట్టుదలతో కొనసాగించవలెను. మిగిలినది భగవత్సహాయమున కావ్యోత్సాహ భక్తిభక్తియగుచేకూడను గాక. నేను చాల వృద్ధుడనైనను దేశ సంజలత నూతనశక్తి ప్రబోధమునే మీయెరుట నిలుల నువన గలిగితిని. అని అయ్యగారు నడివెరి. పిమ్మట స్థానమును తెరచి 15 దిముగు గడచిన పిమ్మట నచట కర్మవిక్రయము ప్రారంభమగుననియు ఎల్లవారును కాకలవిన వాని నచటనే కొని యుద్ధయమును వెంపొందింప వలెననియు అయ్యగారు నడివెరి.

లెక్కలేని రమ్యమును జరుములు.

లండన్, జూలై 16:— ఇండియా వాయువార్త లిట్లు ప్రకటించుచున్నది:— నిన్నటి యుద్ధమునందు 16 గురు ఊర్వోగగ్ధులను, 900 ఆస్ట్రో జ్యోతులను, కొన్ని యరభిరంగులను కలికరణము జేసికొంటిమి. జూలై 1 వ తేదీనంకి 13 వ తేదీవరకు 834 ఉద్యోగగ్ధులు, 25,801 సంయితులను, 93 ఫిరంగులను 28 కడక ఫిరంగులను, 403 యరభిరంగులను, 41 యరదుగలను నాశముజేయుసాధనములను 45 బాంబు ఫిరంగులను, మంటలనుబరపుమునుయంత్రములను, 2 విమానములను మరితనసానుగ్రహి మాస్వాధీనము జేసుకొంటిమి.

బేత్తుగారికి కెయిజుగారు తనకృతజ్ఞతను తెలుపుట.

ఆమ్మటరడం, జూలై 16:— కెయిజుగారు క్రైస్తవ బేత్తుగారి కిట్లు వ్రాసిరి. 8 సంవత్సరముల నుండి మీ రశక్తివంచన లేక మీ యావచ్చక్రి దేశము నమిత్రమును, ప్రజల నిమిత్తమును వినియోగించి అత్యంత ప్రభుభక్తితోను అనమాం సామర్థ్యముతోను మీ కార్యభారములను నిర్వహించితిరి. మీరాజీనామానందుకొనుటకు నాకెంతయు విచారము ముగ నున్నది. జర్మని దేశముయొక్క కర్మకాలమున మీరు నాకుదిభజము వలెతోడ్పడి అమితసాదు మొదలైనది. నిగ్గులు భక్తితోను, విశ్వాసముతోను మీరు బిచ్చిన నేపకు నే నెంతయు కృతజ్ఞుడను. మీకు మనన సహజముల కచ్చిచు గుండన.

ఈజరునది నష్టములు.

లండన్, జూలై 16:— ఈజరునది దగ్గర కలిగిన నష్టములు చాలా భారకమైనవియు వాటినివరల కూడ తీసికొనవచ్చుననియు కన్నులు ముప్పెట్టుగాను వెట్టిటు ప్రవేశింప ప్రతికూలో వ్రాసిరి.

పదాతులపోరు జరుగనుండుట.

లండన్, జూలై 17:— రోగ్గుదస్త్రా, బబ్లోనికా చరియ మధ్యజరిగిన ఖిరంగుల పోరు చూడ కావ్యలములు నూడ సమకమొప్పునా యనితోచుచున్నదని జర్మను విలేఖరులు తెలియజేయుచున్నారు.

దివ్యమగు సహానికా వైద్యసహాయపుటేర్పాటులు

లండన్, జూలై 15:— ఇటీవల సలహాకాలోనున్న గ్రీవాద్ధ ప్రభువుగారు ప్రభువులసభలో తాము సలహానికాలోనున్న ప్రతి వైద్యశాలను పీక్షించితిని తెలియజేసిరి. అచట వ్యాధిగ్రస్తులకు రక్షకగాఢులను చికిత్స చాల బాగుగ జరుగుచున్నది. వైద్యసహాయపు పోకలను శత్రువులు ముట్టడించుటచే చాలావరకు వైద్యశాలలను మాట్లాడుండి సహానికాకు మాన్యని డెప్పి ప్రభువుగారు తెలిసిరి.

జర్మనుల దుష్టబుద్ధి

లండన్, జూలై 15:— బ్రిటిషు రంగునందున్న వెట్టిటు తెరిపెకపత్రికా విలేఖరు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:— జర్మనులు దుష్టబుద్ధితో ఆపాదకరమగు మోసము జేయుటకు సంసిద్ధు లగుచున్నారు. అనేకచోట్ల ప్రేతలకు కష్టములు దాచిపెట్టిరి. జర్మను చాక్ నెలరుగారియను తమ కెంత మాత్రము కన్యక మతదని జాతీయ ఉదారభావముగల ప్రతి నిధులందు (నేమనో లిబరల్ డిప్యూటీసు) ఏకగ్రీవముగ తెలియజేసిని లోకలండీగరుప్రతిక తెలుపుచున్నది.

శత్రువులు కష్టప్రయత్నము లగుట

ఆల్బెనుకు టిక్టెయగు కొంచెయి ముందు కేగితిమి కొంతమంది శత్రువులను బంధింపుటకుగ జేసితిమి. మాంటు మాంటుటిటప్ ప్రదేశములంగు జర్మనులు దారుణముగ ఫిరంగులతో పోరిన వెనుక 14 వ తేదీని మేము స్వాధీనము చేసి కొన్ని స్థానములను గొప్ప వైద్యములతో ముట్టడించిరి. శత్రువులసంఖ్యాకముగ నుండిరి. మా వైద్యము లలిసాహసముతోను అడమాన పరాక్రమముతోను పోరినది. టూటకో దగ్గర శత్రువులు విఫలులైరి. శత్రువులు మా పంక్తులలో చొరబడుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని ఆచార వస్త్రములపాటు గావించి తిరి. మాంటు మాంటుగగ్గచాల మొడి ముద్దుము జరిగినది. ప్రదేశమును తాము కొల్పోయిన స్థానములను శత్రువులు వరలవైకొనిరి. కాని అన్వేషితుమగు ప్రతియుద్ధముల మెక్కిశత్రువులను బారదోలితిమి. కొన్ని కంధకములు మాత్రమే ఇప్పుడు శత్రువుల స్వాధీనములో నున్నవి.

క్రొత్త మంత్రి.

వీరిని గురించి మన శేషము తెలియదు. హోర్ వాక్ మైకేన్సు గారు ప్రజలకు తెలిసినవారు కాను. పూర్వచార పరాయణతతో గూడు కొన్ని ప్రతికలన్నియు వీరి యుద్యోగమును గురించి పొరుడుచున్నది. వీరు మనో వైద్యముగలవా రనియు దృఢదత్త గులవారనియు ప్రతికలు చాటుటచే ఆపూర్వచార పరాయణతతో గూడు కొన్ని ప్రతికలకు వీరు ప్రధానమంత్రిగ నియోగింప బడుట సమ్యక్తియేనని కాన్పించుచున్నది.

మొసపోలేమియా నివేదికమువలన కలిగిన ఫలితము

వాక్వికపు పింఛలు హెచ్చింపబడుట. లండన్, జూలై 16:—వాక్వికపు పింఛలు పూర్వము కంటే 25 పిల్లింగులు హెచ్చింపబడుననియు మెసపోలేమియా నివేదికమును గురించి చొరతనమువారి యభిప్రాయము బాధపాదమునాకు ప్రయోజనపడుననియు బోనగ్గాగారు కామన్సుకలో నడిపిరి.

ప్రధానమంత్రి లాయుమజ్జా రాజుగారికి చాలవరకు ముచ్చటించుట.

లండన్, జూలై 16:— నేటిదిము లాయుమజ్జా గారు రాజుగారికి డిప్యూకాలు ముచ్చటించిరి. తదనంతరము దివింగు నీలోనున్న అనేకచరిత్రలలో యిష్టాగోష్టిజరిపిరి.

క్రొత్తజర్మను మంత్రి.

లండన్, జూలై 16:— హోర్ వాక్ మైకేలియాగారు విలేఖంగ కావ్యద్యోగ గూడ నుందుని బెట్టునుండి తంతి వాడులు తెలుపుచున్నది.

మదరాసు కార్పొరేషను

నియోజనము నిలిచి పోవుట. ఈ సంగతమున మాదన దివిజురట్. భారీపడిన మ్యూనిసిపలు కమిషనరు పదవికి నియోజనము లేపటిదినమున జరుగవలసి యుండెను గాని అన్వేషణలలో మొకరిని గూర్చి ఆక్షేపణ కదుట్టచే నియోజనము లేపటిదినమున జరుగదని రివిన్యూ ఆఫీసుగారు మాట తెలిపిరి.

హిందెకొల్ల గారును, యాడెకొల్ల గారును నూర్గురంగమున ప్రవేశించి అచట వైద్యములను నడపుచున్న జనరలు బోహిం ఎన్ఫీల్డ్ గారికి బయలుగ తామీ నీనాధిపత్యము వహించిరి మాన్యము చూడక గారు నిశ్చయమని తెలుపుచున్నారు.

కాలుసుజు దగ్గర రిషియనులు అనేకమండి ఉద్యోగస్థులను శత్రువులు బంధించి జేసిరి.

భారతవత్సము మహాత్ములకు లీలాక్షేత్రము. ప్రతియుగ మందును జ్ఞానము, కవులు, రాజ్యతంత్రనిపుణులు, రాజ్యసంస్థాపకులు, ధర్మోద్ధాతులు అనతిదూరం భారతవత్సమును పరిత్రయగ జేసిరి. హిందీభాషలో తులసీదాసుల కల్లులు, కంఠభాషలో రాంప్రసాదు సేతులక్ష్మణులు, తమిళభాషలో తిరువల్లుకోరక్కణులు ఆంధ్రభాషలో పోతనామాత్య త్యాగరాజస్వామిలక్ష్మణులు, రాజా రామమోహనరాయు గామతీర్థులు ఛాక్టర్ దాదాభాయి నౌరోజీయుగ్గు వారివల్లును కలియించబడిన భక్తిగీతపూరితము లయిన పద్యములు, కీర్తనలు, వ్యాసములు ఉపన్యాసములు ఈదేశీయులకు మాత్రమేగాక అన్యదేశీయులకు సహా ఆదర్శకరములుగ నున్నవి.

అమాదేశీయులయందు జనియించి ఈభారతవత్స జాతీయ భావములో దిగి మలినమొందునైన భక్తితత్త్వమును ప్రకాశమొనర్చినమహాభక్తులు వారివారి అమాన్యములయిన ఉపన్యాసములను చదువుచు ననుచును జనులు మహానందనము ద్రమున కంతయు దాన్యము స్నేహము, వాత్సల్యము, మున్నగు సుధురభావ తరంగముల నోలలాడుచుండురు.

దేశాభ్యుదయమునకును, మాతృ ఆస్థానమునకును ఉపయోగపడునట్లు మనోరంజకమైన వైలిలో గంధముల కలియించి భారతవత్స వృద్ధికిసహాయపరులయిన అనిబిసెంటు ఆరండేర్ వాడియాగార్లు నిప్పున వాసమునకు చేసిన మదరాసు గవర్నర్ గారి యుత్తరవు ప్రజల కశాంతికరముగ నున్నది దీని నివాంతుటకు నిర్బంధావాసపు ఉత్తరవులు రద్దుపఱచుటయే ముఖ్యమగు నావధము.

ఇండియా సార్వభౌములగు పంచమ జార్జి చక్రవర్తులు ఈ విషయమును గూర్చి సభలో మోచించి, ముఖ్యమంత్రి హిందూదేశ కాన్యరద్దుల అలసభావమునకు తానియ్యక నిప్పుధావాసమును రద్దు చేయింపనిరెనని హిందూదేశప్రజలందఱు ప్రార్థించుచున్నారు.

కె. నరసింగరావు, బల్లారి.

మదరాసు కార్పొరేషను

నోటీసు

824

చెంగల్పల్లు జిల్లా వెరియపాళయములో విశేషముగా జనము గుంపు నూడుటవలన కలరా ప్రారంభమగునని భయమగుచున్నది. ఈనెల 22 వ తారీఖున ప్రారంభమై 6 ఆదిచారముల వరకు జరుగనున్న రాబోవు భవాని అమ్మవారి ఉత్సవమునకు పోదలచుకొనియున్న యాత్రికులు వారు స॥ ఉత్సవమునకు పోవుటవలన రానున్న అపాయమును గురించి ముందుగా ఇందువలన హెచ్చరింపబడుచున్నారు.

హెల్తు డిపార్టుమెంటు కె. రాఘవేంద్రరావు, 18-తేది జూలై 1917. ఆక్రింగు హెల్తుచిఫీసు.

ఆంధ్రపత్రిక

1917 సం॥ జూలై నెల 17-వ తేది

మంగళవారము

గోదావరిజిల్లా సంఘనివేదికము

1916 సంవత్సరపు జిల్లా సంఘనివేదికము మా కార్యస్థానమునకు చేరినది. సంవత్సరమున కొకమారు నిదురలేచి, జిల్లాసభను జరుపుటతో తృప్తిజెందక, వత్సరమంతయు జిల్లాయందు రాజకీయాభివృద్ధికై పాలుకడు సంఘములలో గోదావరిజిల్లా సంఘము పేరెన్నికగాంచినది మా యెదుటనున్న నివేదికమును బట్టి సంఘమువారు ప్రజల కిష్ట నిర్వహణలను దొరతనమువారికి చెల్లుపుటలో కడు జాగరూకులయి యున్నారని విదితమగుచున్నది. సభ్యులసంఖ్య 279 నుండి 1916 సంవత్సరాంతమున 445 వరకు పెరిగెను. సంయుక్త కార్యదర్శి యగు దుగ్గిరాల సూర్యప్రకాశరావుగారి కార్యదీక్షచే జిల్లాసంఘపు కార్యములు తృప్తికరముగ నెరవేరుచుండుట ప్రశంసార్హము. కాకినాడ తాలూకా మేడపాడు గ్రామమున గృహముల మధ్య కల్లుదుకాణముండగ, దానిని యధికారులతో మరచి జేసి దూరముగా దొలగింప గలిగిరి. దసరాపండుగలలో పనివాండ్రును పాటకపు జాతులను త్రాగి ధనము పాడుజేసికొనకుండునట్లు సారాదుకాణముల నన్నిటిని కాకినాడలో సాయంకాల మారున్నర గంటలకు మూసివేయునట్లు నాజ్ఞాపించుటని దొరతనమువారిని గోరగా, విన్నపము సకాలమున జేరనందున, యుక్తకాలమున వచ్చిన పక్షమున తా మాలించిపగలుగుదు మని, కలెక్టరుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరట. మద్యపాన నిషేధమును గూర్చి దొరతనమువారు జేయుచున్న ప్రయత్నములతి స్వల్పములు. సంగ్రహారంభమునుండియు రష్యాలో మద్యపానమునిషేధింపబడినది. మొహరం పండుగదినములలో హైదరాబాదు నిజాము దొరతనమువారు మద్య విక్రయమును పూర్తిగ నిషేధించిరి. మైసూరు మహారాజుగారు పార్లమెంటుకు వస్తుప్రదర్శనములు జరుపుచున్న కాలమున తమ సంస్థానమున సారాదుకాణములను తెలుపుకుండ నాజ్ఞాపించుటకు సమ్మతించిరి. హిందూదేశ చక్రవర్తిగారు వారి పరివారమును మధుపానమును మానినైచి తమ దేశీయులకు మార్గదర్శకములయిరి. అట్టితేరి, హిందూదేశమున మాత్రము ఈ మరాఠీరామునుమాన్వి దేశమునుద్ధరింప దొరతనమువారేల కంకణము గట్టికొనగూడదు? జిల్లా సంఘమువారు దొరతనమువారితో నివేదించుటతో తనివిజెందక, పూనాలో వలె ప్రజల కీదురభ్యాసమును గూర్చి బోధించి వారికి దానిపై విముఖుల కలుగునట్లుగా జేసి, వారి వర్తనమును సుస్మరింపవలెను. జాతీయ మోక్షము, ప్రజల చేతులయందే యున్నదని బాగుగ గ్రహించుట ముఖ్యపరము. కల్లుదుకాణములను పరిమధ్య నుంచగూడదని కీర్తనలుగ జేరరాజుగారు శాసన నిర్మాణసభలో పోరాడియు, జయము గాంచజాలక పోయిరి. శాసన నిర్మాణ సభ్యులు తిరిగి యందు కేవలము తిర్మాన ముపపాదించి శ్రమచనలేక పనిజేయుట యవసరము.

గోదావరి కృష్ణా జిల్లాలలో భూములను పట్టమునుండి పొరకగా మార్చుకుండునట్లు దొర

తనమువారిని అపుడు ఒప్పించిరిగాని, యిప్పుడు తిరిగి యా సమస్య జనుల మనములను తీవ్రముగ కలవర పరచుచున్నది. గ్రామోద్యోగియుల పరితాపభరితమును తెనుగున గూడ జిల్లా గెజెట్టులో ప్రచురించినట్లుల సంఘమువారు గోరగా, యాకోరిక యంగీకరింపబడినది. నిమ్మజాతుస్థరణము కొరకై జిల్లాలో గావింపబడుచున్న ప్రయత్నముల గూర్చి దొరతనమువారు గోరగా చెలియబడిచిరి. నిమ్మజాతులకు ప్రత్యేక పాఠశాలల నేర్పట చుట మూలమున, సంఘములో వాదాంతి యుత్తేజమును గాంచలేదు. దొరతనమువారును స్థానికసభలవారును నడుపుచున్న పాఠశాలలో పంచములను స్వేచ్ఛగా జేర్చికొన్న గాని, అస్పర్శులు స్పర్శులు గారని సంఘమువారు చెలియజేసిరి. ఇప్పుడు పంచములకు గావలసినది సంఘగౌరవము. ఆ గౌరవము, మనము వారిని దూరముగనుంచి వారికి ప్రత్యేక పాఠశాలల నేర్పటచునంతవరకు, వారికి లభించుట దుర్లభము. జిల్లా సంఘమువారు పంచముల కొకపాఠశాల ను నడుపుచున్నారని తెలియుచున్నది. ఇదిచాలదు. సంఘమువారి యాజమాన్యము క్రింద జిల్లాలో పలుతావులయందు, పాఠశాలల నేర్పటవి విద్యాదానము జేసియు, తాము స్థాపించు పాఠశాలల యందైనను తాము సూచించిన సలహాలను ఆచరింపజేసి, దొరతనమువారు గూడ వీరి మార్గ మవలంబింతురు. స్వయంసాహాయ్యము విషయమున, ఈ కార్యము ప్రధానస్థాన మాక్రమించును. రామచంద్రపురం డిస్ట్రిక్టు మన సబు కోర్టును కాకినాడలో నుంచుటచే ప్రజలకు గల ఇబ్బందుల నివేదించి, కార్యసాఫల్యత గాంచిరి. గోదావరిజిల్లాకు ఆయకట్టు పటములను ముద్రింపించి నపుడు, వాటి ప్రతులను ప్రజల కమ్ముటకు సిద్ధముగ నున్న వాయని ప్రభుత్వమువారిని ప్రశ్నించగా, ప్రతులను విక్రయించుట కేర్పాటుల గావింపలేదనియు, ప్రతులు నిలువ యుండినయెడల తగిన కారణమును చూపించినవారికి వాటిని విక్రయించుటకు అభ్యంతరము లేదనియు ప్రభుత్వము వారు జవాబిచ్చిరి. ఈ ప్రత్యుత్తర మేమాత్రము తృప్తికరముగ నుండలేదు. ఆయకట్టు పటముల ప్రతులను రయితుల కిచ్చుటచే, అనేక కష్టములు నివారణ యగుట నిశ్చయము. రెండవ పంటకు నీటి సరఫరాని గూర్చి చిత్తునిబంధనలను ముందుగ గెజెట్టులో దేశభాషయందు ప్రచురించుట యవసరమని తెలియజేయగా, అందుకు దొరతనము వారు సమ్మతించిరి. ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటులో గూడ తక్కిన దొరతనపు శాఖలందువలెనే, వ్యవసాయ సంబంధముగ అట్టిలకు జవాబు నీయవలసినదని గోరగా, అటుల జరిగింపవలయునని, దొరతనమువారు పట్టుకువర్చు శాఖోద్యోగులకు నుత్తరువుల బహిరి. జిల్లాబోర్డుల సభ్యుల యెత్తికలో పేరుతో గాక, హోదాతో సభ్యులను నెన్నికొనుటచే, ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యమునకే భంగము కలుగుట విదితము. అట్టి యసభ్యులను దొలగించమని గోరగా, దొరతనమువారు సమ్మతించిరి. మంచి నీటి సదుపాయముల నభివృద్ధిజేయుటకుగాను, గ్రామములలో నూత్నలను త్రవ్వటకు దొరతనమువారు బోధలకు సాయముజేయుచున్నారు. కాని నూతని త్రవ్వక ప్రవృత్తి, పట్టిగోడ నెత్తుగ గట్టి కొల్లను సరిపుచ్చుటచే, ప్రజలకు లాభము గలుగుటలేదు. ప్రవృత్తి వ్యర్థమగుచున్నది. తాలూకాబోర్డులవారు ఆయా గ్రామములవారి కీ పనుల నప్పగించినచో, ప్రజలు అత్యుత్సాహముతో పనుల నెరవేర్తురు. గ్రామస్థులకు తమ పనులను తాము స్వయముగ నిర్వహించుట కవకాశ మేర్పడును. ఇట్టి పనులలో జేరు

టకు బాంబాయి దొరతనమువారు ప్రజలకు కడు ప్రోత్సాహ మిచ్చుచున్నారు. మదరాసు ప్రభుత్వమువారు కూడ ఈ మార్గ మవలంబించుటచే ప్రజోపయోగ మెక్కుడుగును. కాకినాడ టవును పాలు తగాదాలను గురించి రావుబహద్దూరు కొమ్మిరెడ్డి సూర్యనారాయణమూర్తిగారి పంచాయతీ యంగీకరించునట్లుల గోదావరిజిల్లా సంఘము వారును, రావుబహద్దూరు వైడా వెంకట చలకతి గారును ఒప్పికొని వివాదలను పరిష్కరించుకొనుట సమంజసముగ నున్నది. మొత్తముమీద సంఘసభలు 8 జరిగెను.

దొరతనమువారికి ప్రజల కష్టనిర్మూలములను నివేదించుటకు శ్రమదీకిని సంఘమువారు పని చేయుచున్నట్లుల నివేదికము వలన తెలుతెల్లమగుచున్నది. కాని దేశీయులలో స్వయంకృషిని పురికొల్పుటకును, యన్నతాశయములను వీరి యెదుట నుంచి వీరికి ప్రబోధము గావించుటకును, నివేదికమును జూచిన సంఘమువారు గావించిన ప్రయత్నములు విశేషముగ గాన్పింపవు. స్వదేశోద్యమము, ఆంధ్రోద్యమము, స్వపరిపాలనోద్యమము మొదలగు మహాద్యమములను గూర్చి ప్రజలకు బోధించుటకు తగిన ప్రయత్నముల గావించుట యవసరము. గ్రామసంఘములు, తాలూకా సంఘము లెన్నిగలవ్రా, యవి ఏయే పనుల గావించినవ్రా, వాటిచే బరుల జరిపించుట కయి జిల్లాసంఘమువా రెక్కికృషి గావించిరో దెలియలేదు. గ్రామసంఘములు ప్రతి గ్రామమునం నున్నవించి, జిల్లా సంఘ యాజమాన్యము క్రింద రాజకీయాందోళనము సలుపుచున్న గాని, జిల్లాసంఘముల ప్రయోజనము నుచ్యక్తముగాదు. సంఘమునకు సంచార కార్యదర్శి జూలై 23 వ తేది నుండియు నియమింపబడెననియు తృప్తికరముగ బహిరేయించెననియు తెలుపబడినది. ఈ నివేదికముతోగూడ సంచార కార్యదర్శిగారు రాజకీయాభివృద్ధికై గావించిన కార్యక్రమమును తెలియబరచు నివేదికమును గూడ ప్రచురించిన సమంజసముగ నుండెడిది. ఈ వత్సరమున నిరుటికన్న వెక్కువ పట్టుదలతో బనిచేసి, జిల్లా సంఘము వారు దేశ సేవజేయుదురని విశ్వసించుచున్నారము.

సంగ్రహము

జర్నలి

తా నొకటి దలచిన వైవ మొకటి దలచును గదా! జర్నలులు రష్యాతో ప్రత్యేకసంధి జేసికొన విశ్వప్రయత్నముల గావించియు, విఫలమయిరి. పరిష్కరకారణముచేతను ప్రత్యేకసంధి సూచిన యాశచేతను రష్యనులు సంగ్రామము జూలించిన సమయమున జర్నలులు తమ సైన్యములను పశ్చిమరంగమునకు గొనిపట్టినచో, నేమి జరిగి యుండెడిదో యూహింపజాలము. కాని, అట్టి విశత్తు సంభవింపలేదు. రష్యనులు యవస్థానం దనమును తీవ్రముగ నారంభించినారు. అమెరికను సైన్యము పశ్చిమరంగమున కరుదెంచిగది. శిట్టి సిథితో జర్నలులు ఏ రంగమునందును తమ బలములను కేంద్రీకృతము జేయ వీలులేదు. దొరలే శిట్టి యవకాశమును బోగొట్టికొనినారు. అందుచే సంగ్రామము కొంతకాలము జరిగినను, జర్నలు విజయము మిక్కిలయని తేలుచున్నది. అంతగ్రామములచే, మిత్రమండలి రాక పోకలను పూర్తిగ నాపలేకపోయిరి. మిత్రమండలి వారి కాహరపదార్థములకు గలవులేదు. విమాన దండయాత్రలచే కొలదిగ సప్తములు జరుగుచున్నను, సంగ్రామ పూర్వహమును భద్రంపజాలకున్నది. పరిస్థితు

లన్నియు జర్మను ప్రజలకు గూడ మెల్ల మెల్ల గ
గోచర మగుటచే ప్రజలలో య శాంతి
హెచ్చింది. దొరతనపువారి నిరంకుశ చర్యలు
కరతలామలకము లయినవి. ఛాన్సలరుగారు
బెత్ మెన్ హాల్వెగ్సుగారు జయించిన దేశములను
తమ వశము జేసికొనుట కాయత్తపడుచుండుట
ప్రజలకు రుచింపలేదు. జర్మను ప్రజలలో గూడ
స్వాతంత్ర్య వాంఛలు మొలకెత్తినవి. ఇదివరకు
ప్రజలు రాజకీయ సంస్కరణములను గోరుచు
న్నను, యుద్ధానంతరమున యాలోచించెద మని
నుడివిన కైజరు చక్రవర్తిగారు "ప్రజలయందలి
కలవర తీవ్రతను గమనించి, వెంటనే ప్రహ్వలో
సార్వజనిక నియోజన స్వాతంత్ర్యము నొగడమని
వాగ్దానము జేసిరి. స్వాతంత్ర్య నిర్వహణమునకై
కత్తిగట్టిన మిత్రమండలివారి దీక్ష కొంతవరకు నెర
వేరినది స్వాతంత్ర్యాభిలాషియుగు జర్మనీలో నిక
సంధి త్వరలో జరుగవచ్చును. కాని జర్మనీలో
ప్రజలకు ఆధిక్యత నశించిన గాని, జర్మనీకి
స్వాతంత్ర్య మబ్బదు. హాల్ వెగ్సుగారు రాజీనామా
యిచ్చివారు. వారి స్థానమును డాక్టరు మైకెలి
సుగా రాక్రమించివారు. వీరిదివరకు ప్రఖ్యాత
పురషులు గారు. అందుచే వీరిచర్య లెటులుండు
నో యూహింప వీలులేదు.

రుష్యారంగము

రుష్యారంగము సంచలము జూపుచున్నది.
మాసులాఫ్ గారి నాయకత్వము క్రింద రుష్యులు
పర్షియాలో యవస్థాంధన మారంభించి జయ
ము గాంచుచున్నారు. కోనుకీ గ్రామమును
యించి నీప్తరునదికై వెడలివారు. కాన్ లాఫ్
చి నైస్యము హాల్జి గ్రామమును బట్టుకొనినది.
గ్రామపతనము చాల ముఖ్యమయినది. లెంబర్గ్
న బోవురయిలుమాగ్గముల కిది కూడలిస్థానము.
రంగమున అప్రియా సేనలకు ప్రధానస్థానముగు
లున్నట్ల తనమునుగూడ స్వాధీనపరచికొనిరి. జర్మ
ను లీ పత్తనమును అతి కష్టమునై రుష్యులనుండి
తిరిగి స్వాధీనపరచికొనిరి గాని, రుష్యులు వెం
టనే జర్మనుల నక్కడనుండి తరిమివైచిరి నేటి
తంతీవార్త దెలుపుచున్నది. హాల్జి, స్టానిస్లుకట్ట
ణముల రయిలు మార్గమధ్యమందు జేజుపోములను
గ్రామము రుష్యవారి స్వాధీనమగుటచే, ఆ ప్రాం
తముల వారికి స్వేచ్ఛావిహీనున కనకాశము
గలిగినది. కాని రుష్యుల యవస్థాంధన మేతీరున
విజృంభించునో చెప్పజాలము. ఏలనన, నీప్తరునది
యనేక శాఖలలో ప్రవహించుచుండుటచే, రక్షణ
వద్దతుల నవలంబించు శత్రువులకు వీలైకొను
గలవు అయినను బ్రుసులాఫ్ తగినశక్తియున్న గాని,
యిట్టి సాహసమున కొడబడడు. హొలీనా, స్ట్రీజి
గ్రామములు గూడ వదలివెట్టబడినవి.

పశ్చిమరంగము

పశ్చిమరంగమున విశేష మార్పులు లేవు.
ఏయును సామనదుల మధ్య జర్మనులకు కొంత
విజయము గలిగినను, జర్మనులు బట్టుకొనిన ప్రదేశ
శము ఫ్రెంచివారిచే చాలభాగము తిరిగి వశము
జేసికొనబడెను. ఈ మధ్య బెల్జియములో ఈసరు
నదీతీరమున జర్మనులకు విజయము గలిగినది. ఆ
ప్రదేశమున అంగ్లసైన్యము తగిన రక్షణ సాధన
ముల నుపయోగించ లేదు. అందుచే 1400 గజ
ముల పొడుగున 600 గజముల వెడల్పుగల ప్రదేశ
శమును జర్మను లాక్రమింపగలిగిరి. కాని యీ
విజయముచే అంత్యవిజయమందు ఇందుచే మార్పు
గాబోవునది లేదు. జర్మనుల యాతురత మాత్రము
యందుచే వ్యక్త మగుచున్నది. హేగుగారి సామ
గ్ధ్యమును మెచ్చికొని "లెట్ ఆఫ్ ది ఫిస్ట్ అను బిరు
దొసంగబడెను.

సముద్రము

అంతర్గాముల యుద్ధవ్రవము నానాటికి తగ్గు
చున్నట్లు సూచనలు గాన్పించుచున్నవి. బ్రిటీషు
తీరములకు గడచినవారములో 2598 నౌక లరు
దెంచినవి. 2798 నౌక లీతీరమునుండి ప్రయా
ణమై వెడలినవి. ఇందుచే సముద్రాధిపత్యము
ఆంగ్లేయులకు నిలచియున్నట్లు స్పష్టమగుచున్నది.
జర్మనుల క్షీణతయు, ఆంగ్లేయుల ప్రవృద్ధియు
సువ్యక్తమయినవి.

బ్రాహ్మణేతర విద్యార్థులలో కలవరము.

క్రైస్తవ కళాశాలవారు బ్రాహ్మణేతర
విద్యార్థుల నిమిత్తము కేత్ నెనుకలను భోజన
శాల నేర్పాటు గావించియున్నారు. దీని నిర్మా
ణార్థమై బ్రాహ్మణేతర ప్రజలు యధికముగ సహాయము
గావించిరి తెలిసెడిది. ఈ భవనమునందు
నాయుడులే యెక్కుడు సంఖ్యగ నున్నారు. వీరు
దీపావళి, గణపతి యుత్సవములలో పండుగ జేసి
కొని వైవభూజ గావించెదరు. హిందువుల యాచారమున,
నడవడికలను వీరు విడనాడక హిందూ
ధర్మమునే యనుష్ఠించుచుండుట స్వాభావికము
విద్యార్థుల జాతిమత నిబంధనలతో కళాశాలవా
రింతవరకును జోక్యమును కలిగించుకొనక, వెలగు
చున్నారు. అందుచే విద్యార్థులును సుఖముగ
కాలము గడుపుచున్నారు.

ఇటులుండగ కళాశాలాధికారులు లేనిపోని
కలవరమును యీ విద్యార్థులలో కలిగించిరి,
సంగతులను గుర్తెరిగి యొక యువవిలేఖరి విషయమై
వ్రాసిన యుత్తరమును నిన్నటిదినమున ప్రచురించివారము.
ఆ జాబులో "ఈ సంవత్సరము కళాశాలాధికారులు క్రైస్తవ విద్యార్థుల
దెచ్చి యీ హిందూ భోజనశాలయందు విద్యార్థులు
వలదని మొఱలిడినను, తమ తలిదండ్రుల యాజ్ఞను
బొందువలెనను నిలుపుడని వేమకొనినను, నయమున
భయమున నా హిందూ విద్యార్థుల సమ్మతి వైకొంటిమని
మనస్సును సమాధాన పఱచుకొని నిర్బంధనచే క్రైస్తవుల నా
హిందూ విద్యార్థుల గదులయందు దూర్చుచున్నారు.
బ్రాహ్మణేతర హిందూజనుల ధన సహాయంబున
నిర్మింపబడి, యా బాలరకప తేట తెల్లముగా
తెలుపబడి నటువంటి ఈ భోజనశాలయందు
క్రైస్తవుల దెచ్చి, హిందూవిద్యార్థులు వలదని
మొఱలిడినను నిర్బంధముచే బ్రవేశింప చేయు
నధికారుల కార్య మొత్తవల కుచితమో ధనసాహాయ్యము
జేసిన బ్రాహ్మణేతర హిందూ జనులును తమ పుత్రులనందు
వనింపజేయుచున్న తల్లిదండ్రులును, నివసింపజేయు
గిలుగు పెద్దలును విచారింపవలసి యున్నదని" వ్రాయబడినది.
ఈ వృత్తాంతము సత్యమయినచో కళాశాలాధికారులు
చర్య తృప్తికరముగ గాన్పించదు. హిందువుల జాతి
మత విధులలో తాము జోక్యము కలిగించి కొని,
వాటిని భంగపఱచుటచే హిందూసంఘమున కలవరము
జనించుట నిశ్చయము. తలిదండ్రుల యనుమతిలేకుండ,
తా మిట్టి నిర్బంధ కార్యములకు దిగుట కళాశాలాధ్యక్షులు
గౌరవమునకు పాడిగాదు. ఎన్నడులేని క్రొత్త మార్గము
నవలంబించుట కై యవసర మేర్పడెను? ఒక వేళ
బ్రాహ్మణేతరుల లాభముకొరకై ప్రచురింపబడుచున్న
వనికలుకు జప్తిమొదలగు పత్రికలలో, జాతిభేదము
నిర్మూలించి బ్రాహ్మణాధిక్యత బడద్రోయవలయునని
గాని పించు లేఖలను గాంచి, కళాశాలాధ్యక్షులు
మోసపోయిరా? అంత మాత్రముచే బ్రాహ్మణేతరులలో జాతిమత

నియమములు నశించినవనివీరూహించి యుండిరా?
అటులయినచో, కళాశాలాధ్యక్షులు పొరబడిరిని
జెప్పవచ్చును. నిర్బంధకార్యములచే జాతి నియమముల
ద్రోసివైతమును నూహ కేవలము దుర్భుధు. విద్యార్థులను,
వారి తలిదండ్రులను ఒప్పించి, యిట్టి పని గావించినచో,
సహేతుకముగ గనుపడును. హిందువులు మత విషయములో
నిర్బంధము గలిగినదనితోచిన, సహించి యూరకుండరు.
అందుచేతనే, దొరతనమువారు గూడ మత విషయములలో
జోక్యము కలుగ జేసికొనక, తాటస్థముచు నహించి
శాంతిని నెలకొల్పుచున్నారు. అట్టి సత్యమును మఱచి
కళాశాలాధికారులు ప్రవర్తించినచో, కళాశాలా
గౌరవమునకు భంగము వాటిల్లును. హిందువులందరును,
బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర విభేదముల మఱచి, తమ
దృఢాభిప్రాయములను కళాశాలాధికారులకు దెలిపి,
విద్యార్థుల కష్టములను నివారించుట యత్యవసరమని
దెలుపుచున్నారు.

నేటి వాతావరణస్థితి:-- రాజధాని దక్షిణభాగమున
వాయుభారము వృద్ధిపెసెడిది. ఉత్తరస్కారములందును
బంగాళ దేశమునందును తగ్గినది. ఇతర ప్రదేశములందు
వాయుభారమున మార్పులేదు. ఈ మార్పులవలన రాజధాని
జంతువు, పక్షి మతీతము నందును వాతావరణమున
సమస్థితియేర్పడినది. రాజధానియందు వాయువు
పక్షి ముఖముగ వైసను వాయువ్యముఖముగ వైసను
చేచుచున్నది. బంగాళాఖాతమునందు మాత్రము
దక్షిణముగ వైసను వైపుతిడిక వైసను చేచుచున్నది.
వాయువు అంత స్త్రోమగతి లేకపోయినను, వాయువతి
క్రమముగా వృద్ధిచునట్లుతోచుచున్నది. ఈ ముదమును
కొన్ని పోట్ల మహావాయువులు చెలరేగినవి తెలియవచ్చినది.
ఉత్తరస్కారములందున్న ఇతర ప్రదేశములందును
మధ్యమార్గము సాధారణ స్థితికంటె తక్కువగా నె
యున్నది. కూర్పుతీరమునందు పగటియుష్ణము
సాధారణస్థితి కంటె తక్కువగా నున్నది. ఇతర ప్రదేశ
ములందు గా మార్పులేదు. దక్షిణములందు రాత్రియుష్ణము
తక్కువగా నున్నది. చురుకుడు మాత్రము 48.2 గ్రా
డులలో 98 (ఫా) డిగ్రీలు తివరనా పల్లెలో 96 డిగ్రీలు
ఉష్ణమండినది. ఇతర జిల్లాలలో 94 డిగ్రీల కెక్కువగా
ఉష్ణమైతేను. చెన్నపురి తీరమునందు వాయు ముదలమున
నార్ద్రత తక్కువగాను, క్లిష్టతయును దెక్కువగా నున్నది.
పశ్చిమ తీరమునందును క్లిష్టతయును అంతగా మేములు
లేవు. పశ్చిమతీరమునందును, మైసూరునందును
దక్షిణములందు సామాన్యమైన వర్షము కురిసినది.
బొంబాయి తీరమునందు కార్యుపపట్టణ ప్రాంతమున 2 అంగుళములు
ఉత్తరస్కారములలో బందరు ప్రాంతమున 1 1/2 అంగుళములు
వర్షించినవి. ఇదియు ఎక్కువ వర్షముగల స్థలములు.

కృష్ణా మండలసభ.

25-వ కృష్ణామండలసభ గుడివాడయందు జరిగి, సువ
స్మర వైకాలమైనను, సభ తాలూకు జమాఖర్చు లెక్కలు
ఆడిట్ కాబడినను, వార్తాపత్రికలయందు బహిష్కరము కాక
పోవుట చాలశోచనీయము. కళాశాఖకులకు అన్యమిల్లిగోపా
లకృష్ణయ్యగారు తమవిధిని ఇంకలవైసను నెరవేర్చెదరని
నమ్ముచున్నాము.---ప్రతినిధి

ఆంధ్ర మహాసభ.

"ఆంధ్రమహాసభ కార్యదర్శులలో ఒక కార్యదర్శి
గాను మా గ్రామమునకు ఆంధ్రమహాసభకు చందాలు ప్రోగు
చేయుటకు వచ్చి సావర్ణ చందాపుస్తక మిచ్చి ముందు రెడ్డ
మహాసభ జరుగబోవుచున్నది. కావున చందా యాదీవేయుము
అని నుడివినారు" అని ఒక రెడ్డిగారు నాతో చెప్పిరి. చూచి
తిరి మా వెళ్లారి కృత్రిమదేశాభిమాను లొసరించు స్వాగత్య
తాగ మెంత గాఢముగ నున్నదో అనగా ఈ కార్యదర్శిగారి
యజ్ఞేశ్వరు రెడ్డనభకు గూడ చందా నేయవలసియున్నది.
కావున దీనిని తగ్గించివేయుమనటయే. దీనినిబట్టియే కార్య
దర్శులు కొందరు ఎంత ప్రయత్నో కార్యము నెగించినదియు
గానగును. ఇకముందైనను ఇట్టి మహానీయులను ఉచిత
కార్యపరణమునకు నియోజించి యుద్ధయముల గౌరవమున
కావాట క్రమోదాయకము.---ఉధాత్తవాది.

విరోధామహాసంగమము

చక్రవర్తి దంపతుల రాక - వివరములు

(0)
చక్రవర్తిగారు విచ్చేసిన ప్రదేశములందు శత్రువిమానములు బాంబులను వేయుట

(0)
కయిజరుగారు బెతుమను హాల్వెగు గారిని ప్రశంసించుట

(0)
(రైటరు ఏ.జె.సి.)

ఇంగ్లండు

చక్రవర్తి పైనికల యుద్ధాభ్యాసమును కనిపెట్టుట.

లండన్, జూలై 15:— జూలై 6 వ తేదీన చక్రవర్తి యుద్ధాభ్యాసమును జేయుచున్న ఒక శాఖను సందర్శించిరి. అవ్వోట వారు చేయమోసమును, జిత్తులమారితనమును చూచి చక్రవర్తి కిర్విల్లాదాయెను.

అవ్వోటు దాని చక్రవర్తి ఇంకొక రంగమునకేగి అచట జరుగు క్రొత్త పద్ధతుల యుద్ధాభ్యాసమును గాంచిరి. అచట చక్రవర్తి యుద్ధాభ్యాసమును విశించుచుండ తామిదిగలలో సందర్శించినవచ్చిన ప్రదేశములపై శత్రువులు బాంబులను ప్రయోగించిరిని తెలిసికొనిరి.

ఫ్రాన్సు

పెక్కు సార్లు శత్రువులు తలపడుట

శత్రువుల ప్రయత్నములన్నియు వ్యర్థమగుట.

లండన్, జూలై 14:— క్విట్టమాన్ లు 57 డగ్లస్ హేగు గారు నేటిను ధ్యాపూ మిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:— ఫ్రాన్సు గుండులతో సమర మొనర్చి పడవ లాంబార్డుజేడుకు దక్షిణముగ నున్న మాస్టాములను గతరాత్రి శత్రువులు ముట్టడించిరి. కాని పరాజితులైరి. హార్గికోర్టుకు ప్రాగ్నిక్కునను, వార్షిటుకు పడవరగను, డిస్టావెర్నుకు తూర్పునను, వైరెసుకు తీరముగను శత్రువులు స్వర్ణముగ విమానదాడులను నలిపిరి.

అక్రమస్థలముల బలపరచుకొనుట.

లండన్, జూలై 15:— పరాసు అధికారు లిటుల ప్రకటించుచున్నారు. కెప్టెన్ పిచ్చిరుచున ఫిరంగియుద్ధము విశేషముగ తగ్గెను. చాంపేయినులో మాంటుహేటును తుత్తరమునను, టీటనవద్దను సమరాత్రి మే మాక్రమించుకొనిన స్థలముల వశపరచుకొంటిమి.

బెరుదావళుల.

ప్ర్యాగ్, జూలై 15:— రాజుగారు పచ్చిరుచునును జూడవచ్చుపును జనరలు పిచ్చిరుచుగారికి జి. సి. బి. బిరుదమును, జనరలు ప్రాంతెటు డెస్పెరీగారికి జి. సి. ఎం. జి. బిరుదము నొసగిరి.

సర్ డగ్లసు హేగుగారిని కారవించుట.

లండన్, జూలై 15:— క్విట్టమాన్ లు 57 డగ్లసు హేగు గారు “నేటు అఫ్ ది థింగ్” గ నియమింపబడిరి.

తీవ్ర పోరాటము

ప్ర్యాగ్, జూలై 15:— కోర్స్ వద్ద యుద్ధము జరిగినదనియు జర్మనుల ముట్టడి పరాభూతమయ్యెననియు అధికారులు తెలుపుచున్నారు. ఈరంగమున సనేకస్థలములలో తీవ్రమగు పోరాటము జరిగెను.

వైమానిక యుద్ధము.

లండన్, జూలై 15:— యథాప్రకారముగనే యిరు తెలవారును ఫిరంగుల కాల్చిరి. గురువారము నాటిరాత్రియు శుక్రవారమునాడును మావిమానములు శత్రువులవూడ విజయవంతముగ సనేకపర్యాయములు బాంబులవేసెను. ఆ దినముతయు జరిగిన పోరాటమున రివిమానముల నెలగుల్పితిమి. పదింటిని క్రిందికి తోమివైచితిమి. మావిమానము లేడు కనిపించకున్నవని బ్రిటిషువారు తెలిపిరి.

ఆస్ట్రేలియావారు ఆంగ్లదళములను అభినందించుట

పశ్చిమటి రంగమున గాంచిన విజయములకు ఆంగ్ల సేనలను అభినందించుచు ఆస్ట్రేలియా రాజప్రతినిధి గారొక తంబివార్తను వార్తాపత్రములగుగా కంపిరి. దానిని హేగుగారు ప్రకటించిరి. అందలి సంగతులు క్రిందముద్రితములు:— పరాసు రంగములోను, బెల్జియములోను లభించుచున్న జయమును జూచి ఆస్ట్రేలియా వారందరూ ఈ పొం గురు చున్నారు. ఆస్ట్రేలియా వైశ్యములు ఈజయమునకు భాగస్థులగుటచే ఆస్ట్రేలియా వారి కెంతయు ఉత్సాహముగ నున్నది. అద్వానికి లాంగు గారిట్లు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి:— రాజప్రతినిధిగారు హృదయ పూర్వముగ నంపిన తంబివార్తకు పైనికనభవారందరికిని తమ కృతజ్ఞతను తెలియజేసిరి.

పరస్పర ఫిరంగియుద్ధము.

లండన్, జూలై 16:— నేటిరాత్రి ఎఫ్. ఎం. 57 డగ్లసు హేగుగారు లిటుల జెప్పిరి. ఆర్మెంటియోను లైటు చెయటి, నియోపోర్టు ప్రాంతములలో పరస్పర ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను. శుక్రవారమునాటి రాత్రి మావిమానములు ముఖ్యములైన నాలుగు రెయిల్వే స్టేషనులమీద బాంబుల వేసెను. ఒక జర్మను విక్రమ కవిరముమీదను వైమానికాశయముమీదను మందు కొట్టుమీదను గూడ బాంబులు విసరితిమి. ఈవారమునాడు పిశాగులనగ్లము కరియుచున్న శత్రువులు బాగుగ ఫిరంగియుద్ధము మొనరించిరి. మేము మాడు జర్మనులక్రమముల నెలగుల్పితిమి. రెండింటిని క్రిందికి తోమివైచితిమి. మావిమానములు రి కనిపించకున్నవి.

పరాసువారి ఇటీవలి ప్రకటనలు.

లండన్, జూలై 15:— పరాసువారు నేటిను ధ్యాపూ మిట్లు ప్రకటించు చున్నారు:— ఫిరంగులని కాల్చినపడవ శత్రువుల నేకమారులునోమి, ఎయిరువ్యధి అకస్మికపు యుద్ధములను జేసిరి. అష్టిమాంటును పడవరగ నెంటు క్వింట్లెక్తు ఆగ్నేయ శత్రువులు తలపడనూ శత్రుస్థి బ్యాలలచే వారిప్రభుత్వములను చల్లార్చితిమి కాల్చెరికి దక్షిణముగనన్ని మాచ్చి స్థానములపై శత్రువులు వేర్వేరుగతలపడిరి. కాని తీవ్రముగ వారితోపోరి వారిని పరాజితులుగ నొనర్చితిమి.

పరాసువారి జయవంతమగు దాడి

గత రాత్రి జనరలు హేగుగారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు.— పాంటె-లెస్-క్రొయి సెల్సుకు వాయవ్యమున శత్రువులు దాడి నల్ప వానినన్నిటిని ప్రతిహతము జేసితిమి. ఆర్మెంటియో దగ్గర కూడ శత్రువుల దాడులను ప్రతిహతము జేసితిమి. ఓప్పిదగ్గర జయవంతమగు దాడి నల్పితిమి.

యూరప్

సాంఘిక వాదుల సమావేశము.

పెట్రోగ్రాదు నైకులు సభను సమావేశము జేయుట.
ప్రాహ్ మాము, జూలై 15:— ఆగస్టు 15 వ తేదీన ప్రాహ్ మాములో అంతర్జాతీయ సాంఘిక వాదుల సభను పెట్రోగ్రాదు నైకులు జరిపెదరు.

గెలిషియను ప్రజలు వట్టణములను

విడనాడి పరుగెత్తుట

లండన్ జూలై 16:— 1914 సం॥ జరిగినట్లు గెలిషియా ప్రజలు భయకంపితులై ఆస్ట్రేలియా దేశపు అంతర్భాగములోనికి పారిపోవు చున్నారని కొమునుండి తంబివార్తలు తెచ్చుచున్నవి. దొలీనా, స్ట్రీజీ పట్టణములలో ప్రజలెవ్వరును లేరు.

రషియనులు మరింత ఎక్కువగ శత్రుస్థానములను యుద్ధసామగ్రిని నైకొనుట.

లండన్, జూలై 13:— రషియను వాయువాగ్ర లిట్లు ప్రకటించుచున్నవి:— బుఖారమునాటి యుద్ధమున 10 మంది ఉద్యోగస్థులను, 850 పైనికులను, 5 పెద్దస్కాంగులను, 110 మరఫిరంగులను మాస్కోధీనము చేసికొంటిమి. పట్టువడినవారిలో చాలమంది జర్మనులు కలరు. రషియను లింకను ముందుకు పోవుచునే యున్నాడు.

శత్రువులు కొండ ప్రదేశములనుండి

వెడలగొట్టుబడుట

పెట్రోగ్రాదు, జూలై 14:— లోమ్మిట్టాదగ్గర యుద్ధముతి దారుణముగ జరిగింది. ఈ యుద్ధముందు రషియనులు విజయములైరి. కొండ క్రింది ప్రదేశములలో చొరబడి కొండ ప్రదేశములకు కూడ వశపరచుకొనిరి. కాల్మెజుకు ఈశాన్యముగ నున్న కొండలనుండి కూడ శత్రువులు తొలుచుబడిరి. దొలీనాకు ఆగ్నేయముగనున్న పెరిక్స్ స్కార్ దగ్గర నున్న లోమ్మిట్టానిది రషియనులు తమస్వాధీనములో నుంచుకొనిరి.

రషియనులకు విస్తారముగ జయములు కలుగుట

వందలకొలది శత్రువులను వశపరచుకొనుట.

లండన్, జూలై 10:— రషియను అధికారుల వాయువాగ్ర లిట్లు ప్రకటించుచున్నవి:— డొబ్రోవోద్యానీ నోవకా ర్స్క ముఖమున కాలుజుకు ఆగ్నేయముగ శత్రువులు మాతో తలపడిరి. కాని వారిని ప్రతియుద్ధయందును పరాజితులుగ జేసితిమి. 16 గురు ఉద్యోగస్థులు, 600 పైనికులు మాతో జిక్కిరి. లోజ్జియాని ప్రదేశముందు అతి మొండిగ సమర మొనర్చి ఆస్ట్రేలియనులను స్థానస్థులను గావించి వేయించి పైనికులకు, కొన్ని ఫిరంగులకు మాస్కోధీనము జేసికొంటిమి. పెరిక్స్ స్కార్ ను వాటి లోమ్మిట్టా నదిదగ్గర శత్రువులు చుమ్ములను ముట్టడించి సమర మొనర్చుచున్నారు. లోమ్మిట్టాదగ్గర ముమ్ములను సారవోలుకుట శత్రువులు ప్రబల ప్రయత్నములను గావించుచున్నారు. కన్నములు విస్తారము కరియుటచే లోమ్మిట్టా, కిట్టరు నదులు వడలై పారుచు చుట్టుప్రక్కలనున్న ప్రదేశములను ముంచెత్తుచున్నవి. శత్రువులు ఈ ప్రవాహమును ఆపుటకు విశ్వప్రయత్నములను సల్పుచున్నారు.

కలూసజుకై పోరుట.

పెట్రోగ్రాదు జూలై 15:— సాయుధ బండబోసు, మోటారుబండబోసు, 11 వ తేదీన కలూసజు నిమిత్తము ప్రతియుద్ధమునల్పి ఆపత్తనమును వరల జ్యోకుల తమ స్వాధీనము జేసికొనిరి. ఇండ్లలో భయంకరముగ రషియనులు శత్రువులతో పోరి వారిని వరల పట్టణమునుండి వెడలగొట్టిరి. వేలెడు గుండ్రుల జ్యోకులు ప్రయోగించిరి. రషియనులు కొంతవంది శత్రువులను బందీలుగ నొనర్చిరి.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టు పైనికాధికారమును

పై కనిపినవారు ఇచ్చుట

అలహాబాదు జూలై 15:— ఈజిప్టులో నున్న సేనల కధికారిగ జనరలు ఆలెక్ బిగారిని నియోగించు సందర్భమున కెయిరోలోనున్న కయిసీరు ప్రతికా విశేషముజేసి ప్రాయము చున్నాడు:— క్రొత్తగ నియమించబడిన సర్వసేనాధిపతికి తనపూర్వపు నేనాధిపతులకున్న అధికార ముండజాలదు. దేశముయొక్క మంచిచెడ్డలను బాగుగ నెరిగినట్టియు రాజధానికుందు పైనికాధికారమున ఆగ్రగణ్యముగ నున్నటి కంటియు విశేష పరిజ్ఞానము గల సర్ రెజిస్ట్రార్ విక్ గేటు గారికంటి పైని కోర్కోరి యుండెనేని ఈజిప్టు పైనికాధికారమును కెట్టి కొఙుతయు నుండజాలదు. ఈజిప్టులో యుద్ధ భయమునకు కూడ అరకాళ ముండదు. కెయిరో నుండి ఈజిప్టు యుద్ధ సేనను వేరొక చోటుకు మార్చిరి. కాన యుద్ధ కార్యముల గురించి యోచించుటకు ప్రత్యేకముగ సర్వసేనాధికి సాగ్యపడదు. అద్వానంజేసి పైనికాధికారమును ఇద్దరికి పంచివెట్టినచో సాగ్యముగ నుండునని కొంతవంది యధికారు లనుకొనుచున్నారు. బ్రిటిషు వైశ్యముల యందు ప్రధాన నాయకుడగు నున్న హౌ కమిషనరు గారు ఈజిప్టులో నున్న వైశ్యుల కధికారిగ నుండెదరు. జనరలు ఆలెక్ బిగారు ఈజిప్టు యుద్ధ సేనాధిపతిగ నియోగించ బడుదురు. ఈ పనినుండే వారికి సంపూర్ణముగ పని కలిగి యుండును. వారి కెట్టి తితికయు గూడ నుండదు.

బెలియము

బెలియం రక్షక సాధనములను
శ్రీమంతులు ముట్టించుట.
లండన్, జూలై 14:—టీకప్రేమ ప్రదేశమున
శ్రీమంతుల లిఖితకముగ క్రిందిగల తగులపెట్టి, బెలియ
ముల రాకపోకలకు పీలులేకుండగ వారి ముగ్గుముట్టిని అతి
ధయంకరముగ పేల్లలతో గప్పిపుచ్చిన బెలియము పత్రికలు
ప్రకటించినవి.

శ్రీమంతుల లిఖితకముగ ప్రేలుట
లండన్, జూలై 14:—టీకప్రేమ ప్రదేశమున
వాగ్దాత మధ్య క్రిందగల లిఖితకముగ ప్రేలుచున్నవని జగ్గము
వాయువాస్త్రము ప్రకటించుచున్నది.

జర్మనీ.

కెయిజరు ముఖ్యమైనకొన్ని మార్పులను
ప్రకటించుట

ఆముట్టడం, జూలై 13:—ప్రజా ప్రభుత్వ వారు
లాంగ్షిరమున కనుగుణ్యముగ కొన్ని మార్పులను కెయిజరు
గాను ప్రకటించిరి. ఇదిగల యాభ్యంతరమున గాని ఎట్టి
మార్పులను జేయగూడదని తీర్మానించిన కెయిజరు చక్రవర్తి
గాను నేను తమ నిర్ణయాభిప్రాయమును మార్చుకొని క్రొత్త
ఎన్నిక, పద్ధతుల ననుసరించి నియోజకములు జరుగునట్లు నీకా
లములో 'ప్రతిబంధము' సభవారి కోక ఎన్నిక చట్ట
మును సమర్పించుట ఆహ్వానించిరి. సంగిని సమకూర్చుటకు
గాను జర్మను ప్రభుత్వము వారు ప్రజాప్రభుత్వముల యాం
దోళనమును తామే స్వయమును ఆమోదించుచున్నారని
హాటంకు వాచకమునుచున్నారు.

జర్మను ప్రభుత్వముయొక్క దుస్సీతి.

లండన్, జూలై 12:—రిచిస్ట్రాగుసభలో 4 కక్షీవా
దులు సంధిసమస్య కీయకొనుట లేదని ప్యారిసునుండి, జూ
రిచ్ నుండి తంతివాస్త్రము వచ్చుచున్నది. మంగళవారమునాడు
ప్రభుత్వమువారు సంతకమును స్థితియందుండిరి.

రాక్షసిబాగు గనులయందు పనిచేయు కూలీలు
సమైక్యము.

జ్యూలై, జూలై 14:—రాక్షసిబాగు దొరకకుం
కుటకు ముఖ్యకారణము రాక్షసిబాగుగనులయందు పనిచేయు
కూలీలు సమైక్యము యని రిచిస్ట్రాగు సభలో హార్ హెల్లు
గాను తెలియజేసిరి.

చీనా

రషియా ముగియవగమువారు పికింగులో
ప్రవేశించుట.

అట్టో జర్మనులు కష్టములు కలిగించుట.
పికింగు, జూలై 16:—ప్రధానమంత్రి యొచ్చి జాంజు
గాను మరొకరిన పరిశ్రమమువారు పికింగుకు విచ్చేసిరి.
జర్మనులపై యుద్ధము చేయువని యెఱిగించుచు లియాంగు
ఫిహానాగు నుడ నీలో నుండిరి. చీనాలో ఇటీవల జరిగిన
అల్లరిలకును, రాజపరిపాలనమున నుగల ప్రవేశపెట్టుటకును
అట్టో జర్మనులే కాకాని చీనావారు బోహానేతులైరి. చాం
గానుగారిని జర్మనులు లంచముచ్చి తమస్వాధీనము చేసికొనినని
చీనావారు నిస్సంశయముగ పలుకుచున్నారు. చాంగానుగారు
తప్పించుకొని పారిపోయినందులకు హాటంకువారు ఆతేషింప
బడిరి. చాంగానుగారిని అట్టోయనలో కృత్యలో నీరు నిబంధ
నమునుండి విముక్తి చేసియుండునని చీనావారు శక్తి
కరించుచున్నారు.

శ్రీమంతులు దరసి నదివైపు తిరుగుట.

లండన్ జూలై 16:—రషియా వాయువాస్త్రము లిట్లు
తెలుపుచున్నది:—వ్యాక్ ముఖ్యముగ స్థిరమైన వ్యాక్ రణ
ముఖ్యమందు యాభ్యంతర మొనర్చి శ్రీమంతులను నిరసి, దరసి
నదులవైపు పారదోలితిమి. నెల్సెను కుట్రకమున, వ్యాక్ కు
దక్షిణమున నున్న కొంపలనుండియు తురుష్కులైవ్యములను
వెడలగొట్టితిమి. రెండుచిన్న వాకలను బ్రాన్స్ నుగ్గులో అంతర్గా
ములచే ముంచితిమి. రిచిస్ట్రాగు సభ దిగు వ్యవస్థనకు చాలించ
బడినది.

దేశీయతంత్రీవార్తలు

మధ్యపరగణాల శాసనసభ

వాగ్దాత, జూలై 16:—మధ్య పరగణాల శాసన
సభాసభ ముండిండ్ల క్రితము నెలకొల్పబడినది. నేను ఈ
సభ సమావేశమైనది. నియోజన స్వాతంత్ర్యము గల వారంద
రును తమ ప్రతినిధులను ఈక్రొత్త సభకు 17 వ తేదీనుండి
20-వ తేదీవరకు ఎన్నుకొనెదరు. నేటి సభయందు 49 ప్రజ్ఞ
లు చేయబడినవి. దేశమువ్యాపారములకు, పోటండులను
చర్యములను పరిమితము చేయగూడదనియు అట్లు దొరతన
మువారి యాజ్ఞ నుండించి హోమరూలు సంఘమునచేరినచో
తమపారంపర్య హక్కులను కోల్పోవునని దొరతనమువారు
అధికార పూర్వకముగ ఉత్తరువులు జారీచేసినమాట వాస్తవ
మే నాయనిమాట. శోషి గారును, దీక్షితులు గారునదొరతనము
వారినిప్రశ్నించిరి. కావునకరలో ఇండియా కార్యదర్శి గారి
చ్చినప్రత్యుత్తరమును సూచించు వీరిప్రశ్నలకు మా స్టాంకా
గారిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారి పరపతిని పోగొట్టు
నట్టి సంస్కరణము లెంతకాస్త్రసమృద్ధమైనను వాటిని తలపెట్ట
గూడదు. వాటినిగురించి ఎట్టి ప్రయత్నములను జేయగూడదు
ప్రభుత్వమువారి వలన పారంపర్య హక్కుల ననుభవించు
చున్న వారందరును దొరతనమువారికి తోడ్పడవలయును.
అంతియగాని ప్రభుత్వమువారి సమ్మతిని బడచుని యుద్ధ
ములుయందు ప్రవేశించగూడదు. ఇట్లు గావించినచో తమ
పారంపర్య హక్కులకు భిన్నముగ ప్రవర్తించిన వారగుదురు”
జమిందారీ చట్టముగురించి చట్టసభ జమిందారు లం
దరును తమ యసమ్మతిని వాపుచుండుటచే ప్రభుత్వమువా
రిపుట్టాచట్టమును గురించి ఎట్టి చర్యను జరుపని దొరతన
మువారు ప్రత్యుత్తరసందర్భమున తెలియజేసిరి.
తదనంతరము రాష్ట్రముయొక్క ఆర్థిక పత్రమును
చర్చించుటకు ప్రారంభించిరి.

సర్. పి. చటర్జీగారి మరణము.

లాహోరు జూలై 15:—కలకత్తా నగరమునకు
క్రిందట నెలలో సర్ ప్రభుత్వచంద్ర చటర్జీగారు పుత్తెంచిరి
నీ కచట నిర్మితియందుయును స్వగిర్జితరన్న యవంతము
పంజాబుదేశములో గత సాయంకాలము తెలిసినవెంటనే
ఇచటి ప్రజలందరును దుఃఖసాగరంబున మునిగిరి. ఎట్టి
యద్యోగమును ఇట్టి కారణమును బడసియుండలేదు.
ఈయన స్వజన్మభూమిపుట్టు, ఆశక్తివ్రుదని నుడువనగుచు
గుప్రసిద్ధిగాంచిన న్యాయవాదిగను, న్యాయాధికారిగ నుండిరి.
వీరు న్యాయశాస్త్ర పదవియందును, న్యాయాధికారి వృత్తి
యందును విఖ్యాతిగాంచి సర్వజన పూజ్యులై తనరారుచుం
డెను. ఈయన నందరును గురువులై భావించెడివారు.
సర్ మైకేలు ఓడ్రెయరుగారు నుడివినట్లు చటర్జీగారు మానవ
ధర్మవిశ్వకాముకొరకు చేర్చుకొనిన వారు. పంజాబు
విశ్వవిద్యాలయమునకు వీరు రెండుమారులు వైసుచాక్ సెలరుగ
నుండిరి. వీరు నరణమువరకు పంజాబు హిందూసభ,
సనాతన ధర్మకాశాల సంఘమునకు అధ్యక్షుడుగ నుండిరి.
దేశీయ కార్యములన్నిటియందును వీరు ముందంజ వేసి న్యూ
నగరముగ నుండిరి. ఈయన రాష్ట్రీయసభయందు పంజాబు
విశ్వవిద్యాలయపు ప్రసిద్ధిగ పనిచేసిరి. ఆ నేక వర్సలముల
క్రిందట రాజప్రతినిధి గారి సభలో అధికాసభ్యులుగ కూడ
ఈయనని చేసిరి.

పంజాబు న్యాయవాదులు న్యాయాధికారులు పీఠిని పులింతుట
మా న్యాయాధికారులు మొదట చెందినాదనందగ
భిన్న కోర్టు బ్యాంకులకు మా మహమ్మదు సాఫ్ గారు చట్ట
గారి మరణమును గురించి వగచుచు వారిను గుణవానన గురిం
చి పొగడ దొడంగిరి. వారి అద్వితీయ ప్రతిభాతీత్యములను
జేయినోళ్ల పొగడినను చాలదనియు వారుచేసిన యద్యోగ
ముల గురించియు స్థాపించిరి. వీరిమరణమునకు వగచుచు
సాఫ్ గారు చట్టగారి కుటుంబమునకు తమ సానుభూతిని
తెలియజేసిరి.

అట్టోకు ప్రధాన న్యాయమూర్తి ముడిర్ గారు నాడ
సాధికారతో విశిష్టించి చట్టగారి న్యాయశాస్త్రవిజ్ఞానమును
వారినిపెత్తుటకు న్యాయవాది కొనియాడుచు చట్టగారి
గుంటుంబునకు న్యాయమూర్తుల తొలిన సానుభూతిని
తెలియజేసి చట్టగారి నగవాక్యము ఆసాదికి న్యాయవాద
మును చాలించిరి.

దొంగతనము:—కలకత్తా సందారామ్ నన్ వీధియందొక
యింటియందు కులండా ఆరు 25 సంవత్సరముల వయస్సుగల
హిందూస్త్రీ ఒకనాడు పనికి కుడిరి ఆ సాయంకాలమే నిమగ్న
పోవుచుండిన బిడ్డ మెడకుండి నానును దీసికొని పోలిసువారికి
దొంగకుండ పారిపోయినట్లు తెలియుచున్నది.

ఉష్ణములన చనిపోవుట:—పంజాబు ప్రధాన న్యాయ
మంత్రిగారు జులై 8 సంవత్సరముల క్రితమునజన్మ పనిచేసి
పిదప ఈ 8 సంవత్సరముల నుండి కలకత్తాలో నివసించు
చుండిన 55. పి. సి. చటర్జీగారు గత ఆదివారమున కేలము
ఉష్ణముచే చచ్చిపోయినది తెలియుచున్నది.

యద్ద ధర్మములను త్రము దోల్చుట మహారాజ రానా
గారు 7000 రూప్యములను మెమ్మనపర్ల ప్రభిక్షిగారికి సమ
ర్పించిరి. ఈయన ఆ ధర్మమును వందన పూర్వకముగ నందు
కొనిరి. ఉదారభావముతో నొసంగిన ఈసొమ్మును రెడ్ క్రాసు
సహాయమునకు వినియోగింప బడును.

దొంగతనము:—బొంబాయి నగరమున నిటీవల మొక
చూడివారము రోజున కొందరు దొంగలు ఎస్టేషన్ కు కొద్ది
లోనున్న మార్కును కంపెనీవారి విక్రయ స్థానమున ప్రవేశ
పంచి సుమారు 2 లక్షలకు వైగా విలువగల నగలను అపహా
రించిరి. గత ఆదివారము రోజు ఉదయమున మెట్రోన్ వీధి
యందున్న కమర్షియల్ బ్యాంక్ కంపెనీవారి ధనమున దొం
గలు ప్రవేశించి కొంతసొమ్ము నపహరించిరి.

గణపతి విగ్రహము-జర్మనీ గురుకు:—‘నేను కొద్ది
దినముల క్రిందట తిరుపతికి వెళ్లితిని. కొండవైపును అంగ
దులయందు నాకు రెండు వింతవస్తువులు లభ్యమైనవి. అందు
ఒకటి ఇత్తడితో జేయబడిన గణపతి విగ్రహము; రెండవది
ఇంకొక విగ్రహము. అవి చాల పురాతనవిగ్రహము లని నేను
భ్రమపడి వానినికొని నేను యింటికిపోయి గణపతి విగ్రహ
మును పరిశీలించుచుండగా “ఇది జర్మనీలో జేయబడినది” అను
లిపి చానిపై కనబడెనని ఒక స్త్రీ మెమ్మనపత్రికకు వ్రాసెను.

ఒకదొంగ:—సుబోధచంద్ర రాయ అను నతడు
లక్నో నగరమున మొక పాశ్చాత్యుని మోసపుచ్చి వాని డబ్బు
లను అపహరించినపిదప అస్సాము మెమ్మనపత్రికా సంపాద
కుల యొద్దనుండి 2500 రూపాయలను అపహరించి అచ్చట
నండి పారిపోయి గాహానీదర్ల ఇద్దరిని మోసపుచ్చుటలో
బట్టుపడి పోలీసువారి అధీనమునందుంచబడెను. ఏదీయో
మామోపాయముచే నేను గొప్పధనికుని తనకు జామీనుగా
సుండునట్లు చేసికొని అచ్చటనుండి పారిపోయెను. అతడింకను
ఎచ్చటను పట్టుపడలేదు. ఆ దాండ్లభావము బాగుగా
మాటలాడగలడు.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు నేటునెవరవారు విశ్వ
విద్యాలయపు పట్టాలనును నిర్మించుటకు సమావేశమైరి. ఈ
విషయమై న్యాయసంబంధమైన కొన్ని యధ్యంతరములు గలవని
వైసు చాక్ సెలరు గారు తెలియజేసిరి. తదనంతరము విషయ
ము న్యాయశాస్త్ర పీఠమువారు యభిప్రాయమునకు కంపబడెను.
వాస్తవిక బహుగ్రాసంగి:—ప్రస్తుతపు కలకత్తా విశ్వ
విద్యాలయము నిబంధనలను చట్ట (1) హిందూదేశ రక్షకవైస్య
మునకు సంబంధించిన విశ్వవిద్యాలయపు చర్యమును తయారు
చేయుటకు అధికార సంతకములను తమ నంగరాష్ట్రపు
పట్టాలముల యందు కంపెనీతో కూడ చేయుటకు కలకత్తా విశ్వ
విద్యాలయమువారికి స్వాతంత్ర్యము లేదు. (2) విశ్వవిద్యాల
యపు ధనమును విశ్వవిద్యాలయపు పట్టాలముల నేర్పరుచుటకు
వారిని హామించుటకు తెచ్చింపగూడదు. (3) ఇట్లు నిర్మించి
పోషించుటకుకూడ సొమ్మును కమారుచేయకూడదు.

పూర్వపుత్రార్థము ముసంహరింప బడెను. అద్వానీకి
బహుశః ఈ క్రింది తీర్మానమును స్వీకరించిరి:— నెనటు
సభ వారు సిండికేటువారు సూచించిన పద్ధతుల ననుసరించి విశ్వ
విద్యాలయపు పట్టాలమును నేర్పరుచుటకు న్యాయశాస్త్రపు
టర్జియంతము లుండుటచే సిండికేటు వారి బోధక ప్రకారము
చేయ లేనందులకు నెనటుసభ వారెంతయు చింతించుచున్నా
రు. విశ్వవిద్యాలయము వారికి అదనపు ట్రాక్ ధారము లేకుం
దగు నందున పద్ధతి ననుసరించి హిందూదేశ రక్షక వైస్యమునకు
కు. నంగదేశపు పట్టాలములకు చేయు కంపెనీకి
సంబంధించిన ఒక విశ్వవిద్యాలయపు పట్టాలమును నెలకొల్పి
వలయునని నెనటు సభవారు కోరుచున్నారు. ఈ కార్య
విద్యాలయము నిమిత్తము నేక రచనావీర ఘోష గారు 10,000
రూప్యముల మొనంగిరి.

TELEGRAMS.

The Struggle for Kalusz. Germans' Shortlived Success.

LONDON, July 16.
PETROGRAD.—The Germans strongly counter-attacked at Kalusz on the 14th instant, supported by an armoured train and mortars and recaptured the town. They were again expelled with heavy losses after sanguinary bayonet-fighting in houses. The Russians took few prisoners, as the Germans used explosive bullets.

We made progress south of Alles and took prisoners. After a very violent bombardment in the region of Mont Haut and Teton a large force of Germans attacked the positions we captured on the 14th inst. Our troops resisted with indomitable energy and tenacity the enemy who was greatly superior in numbers. Enemy efforts against Teton were unsuccessful. Assaults who suffered very heavy losses were unable to break into our lines. Obstinate fighting took place throughout the night on Mont Haut. Enemy, who at first succeeded in retaking a greater part of the captured ground, was driven back by brilliant counter-attacks and at present only some portions of trenches remain in his hands.

The Russians captured many officers at Kalusz.

Enormous Russian Captures.

LONDON, July 16.
A Wireless Russian official communique says:—We captured in Yesterday's battle sixteen officers and 900 Austrians and Germans and a number of machine-guns. Our captures between July 1st and 13th amounted to 834 Officers, 35,809 men, 93 guns, 28 trench mortars, 403 machine-guns, 43 minethrowers, 45 bomb mortars, 3 fire throwers, 2 aeroplanes and other material.

An Infantry Attack Imminent.

LAHORE, July 16.
LONDON, July 15th.—The German correspondents say that the bombardment between Dornawatra and the Jobonica pass suggests that an infantry attack is imminent.

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

War Charities. A Generous Gift.

SIMLA, July 16.
The Maharaja Rana of Dholpur has placed at the disposal of Her Excellency Lady Chelmsford, a sum of Rs. 7,000 in aid of war charities. Her Excellency has gratefully accepted the generous gift which will be utilised in aid of the Red Cross.

Calcutta

Indian War Loan.

Post Office and Cash Certificates.

CALCUTTA, July 16.
Applications to the War Loan received through the Post Office are as under:—The figures for the Post Office section are up to 11th July and those for Cash Certificates up to the 30th June.

Post Office.	Cash.	Total.
Rs.	Certificates.	Rs.
	Bombay.	
54,21,525	38,61,017	1,42,82,542
	Punjab.	
46,38,675	76,14,693	1,22,53,168
	Central including Central India and Rajputana.	
38,56,250	81,27,518	1,19,73,758
	United Provinces.	
39,60,975	53,63,046	93,24,021
	Bengal.	
26,55,550	49,75,074	76,39,624
	Burma.	
12,02,775	26,13,308	38,16,283
	Madras.	
11,69,150	16,22,633	27,91,783
	Bihar and Orissa.	
9,38,050	18,42,207	27,80,356
	Assam.	
2,85,700	6,63,416	949,146

Cash certificates figures for Bombay and Central Provinces for 3rd and 4th weeks of June are not received yet.

TOTAL FIGURES.

The total loan figures are:—Main Section, Rs. 38,29,58,800 Post Office section Rs. 2,41,18,850; Cash Certificates Rs. 3,16,83,042—Total Rs. 44,87,60,692.

Calcutta University and Double Company.

CALCUTTA, July 15.
At a meeting of the Senate of the Calcutta University a resolution of the committee regarding the formation of University corps came up for consideration. The Vice Chancellor pointed out that as there was legal difficulties the matter was referred to the Faculty of Law and the latter reported that under existing law relating to the Calcutta University the university had no power (1) to organize formation of a University Corps to form part of the Indian section of the Defence of India

Corps and of a double company for the Bengalee Battalion; (2) to spend the University funds for the purpose of forming and maintaining a university Corps, and (3) to raise funds for such purpose. The original resolution was withdrawn and the following resolution was adopted:—That the Senate in committee while regretting its inability under law to sanction the proposal of the Syndicate record its opinion that it is desirable to form a University Corps to be part of the Indian section of the Defence of India Force and a double company for a Bengalee Battalion without throwing any financial burden on the funds of the University. A fellow committee was formed to take up work, and Sir Rash Behar Ghose offered Rs. 10,000 for this purpose.

Bombay

Indian Merchants and Politics.

Bombay Piece Goods Association Meetings.

BOMBAY, July 15.
The Bombay Piece Goods Association Hall was the scene of two meetings this week, the proceedings of which have caused a sensation among the Indian mercantile community. It appears that some time ago, in conformity with the regulations of the Chamber, a requisition signed by numerous members of the Association was sent in to the Executive Committee to call together an extraordinary meeting to protest against the Bombay Government's educational policy, Lord Pentland's speech at Outy, and the internment of Mrs. Besant. The Hon'ble Mr. Manmohandas Ramji, Chairman of the Association, and some other members, it is said, did not approve of the holding of such a meeting and preferred to await developments and the outcome of the proposed joint conference of the All-India Congress Committee and the Moslem League. But inasmuch as a requisition complying with the rules of the Association had been sent in, the meeting was called for Wednesday. Mr. Ramji presided. The first subject to be discussed was that relating to the local government's educational policy. After a prolonged discussion a resolution expressing disapproval of the policy was passed by a majority, and the meeting adjourned till Thursday when the remaining subjects were taken up. Similar resolutions were carried by the majority and it was moved that they might be communicated to those concerned. The Chairman, who, it is said, had advised against being hasty in the matter, at this stage dissolved the meeting, and intimated that he would resign his chairmanship.

Poona's Grief at Dadabhai's Death.

POONA, July 16.
At a public meeting held this evening under the auspices of the Deccan Sabha, Poona, with Mr. Hari Narayan Apte in the chair, a resolution expressing deep grief of the citizens of Poona at the death of Dr. Dadabhai Naoroji, who in his long and eventful life was the recognised leader of the country for over half a century and worked with unique sincerity, devotion and sacrifice in the cause of India and strenuously laboured for the progress of educational, social and political interests of India and whose exemplary life will ever remain an ideal for every Indian, was passed, the whole audience standing.

The Hon'ble Messrs. Paranjpye and Kamat, Messrs. Patwardhan, Ghaswalla, Gadgil, Gupte, Sirkar and several others took part in the meeting. Prof. Pimpalkhane the well-known artist of Poona, presented to the President an oil painting of Dr. Dadabhai Naoroji with a request to him to hand the same to any public institution in Poona.

Resolution of Confidence in Lord Hardinge.

Mr. Jinnah Presides.

BOMBAY, July 16.
A well attended public meeting was held this evening at Morarji Goudas Hall under the auspices of the Home Rule League to pass a resolution of confidence in Lord Hardinge. The Hon'ble Mr. Jinnah presided. In opening the proceedings Mr. Jinnah said that Lord Hardinge had appealed not only to the verdict of the British public but to the verdict of Indian people also. Lord Hardinge said India had been "bled white". Only a statesman of his type, a Viceroy of his calibre who knew well the pulse of public opinion could have achieved that result. India submitted to be "bled white" because they had a statesman who shared their sorrows, who understood their thoughts and who had liberal and generous ideas of national progress of India. Continuing Mr. Jinnah said:—To-day although India was ready to make any sacrifice unfortunately they noticed in various provinces a policy of repression. It was to be regretted that the present Viceroy sat quiet in the clouds of Simla when the policy of repression was going on.

Lok. B. G. Tilak.

Mr. B. G. Tilak moved:—That this public meeting of the citizens of Bombay desires to place on record its sense of regret and resentment at the attempts that had been made to discredit Lord Hardinge in connection with the failures in Mesopotamia and testifies afresh on behalf of the people of India to their appreciation of and unabated confidence in Lord Hardinge who alone made it possible for this country by his statesmanlike policy of trusting her people to render help and the services she has put forth towards the prosecution of the war and the cause of the Empire. Mr. Tilak said that Lord Hardinge had appealed to the Indian public opinion and they would not be doing their duty if they did not voice their feelings. Mr. Tilak then went on detailing what Lord Hardinge had done and said that even an Indian Viceroy would have found it difficult to do all that Lord Hardinge had done.

Mr. Jehangir F. Petit in seconding said that no other Viceroy had won the hearts and captured the imagination of the people of India to the same extent as Lord Hardinge. The resolution was supported by Mr. Jamnadas Dwarkadas and carried.

On the motion of Mr. N. C. Kelkar it was resolved that a copy of the foregoing resolution be forwarded by the president of the meeting to the Prime Minister in England.

Madras Internments.

Sir N. G. Chandavarkar's Second Article.

BOMBAY, July 16.

In the second special article on the constitutional view of the Madras internments in the "Times of India" Sir Narayan Chandavarkar strongly blames the Government for not associating itself with the political movements of the country and says:—If in England responsible authorities of the Crown associate with political agitations for controlling and guiding them and taking people into their confidence so as to minimise the chances of agitations beyond proper bounds how much more is it necessary that in India where administration is not as in other countries continuous with every day social life of people and causes for misunderstanding are apt to arise more frequently. Officials should give up their policy of aloofness and reserve and take steps to win their way into the hearts of the people and the political leaders. If a constitutional agitation becomes unconstitutional in India the responsibility may fairly be held to be partly at least with the authorities even more than with the agitators. British Ministers have associated themselves with similar agitators and by frank and friendly discussion have encouraged and cheered them and even praised the audacity of some of their proposals. Mr. Lloyd George, Prime Minister, told the deputation of the Labour Party recently in England that the more audacious they were in their proposals, the more they had the chance of winning their reforms after the war. "Audacity is the thing for you," said he to that deputation. That, is one side of the Imperial picture.

The Other Side of the Picture.

Look at the other side of the picture in India. In this fine evolution of Imperial sentiment and patriotic fervour created and fostered by British Statesmanship, the people of India who have been crying and agitating for certain constitutional reforms for the last thirty years or more would have been less than human if they had lagged behind the other parts of the Empire and not yet drawn naturally into this fresh Imperial atmosphere of aspiration, hope and justice. Responsible British Ministers have acknowledged India's right to be recognised as an equal partner in the Empire. Indian leaders have put forward their case for post-war reforms. Whether their demands are extravagant or not is not the primary question. In either it was and is the duty of the members of the Government to take hold of this psychological moment, put themselves in touch with the leaders of Indian political movements and try by personal and friendly discussions to understand thoroughly their standpoint and their reasons and thus help the cause of the constitutional agitation instead of assuming an attitude of aloofness and cold reserve relieved by occasional admonitions given on formal occasions to the leaders of the agitations to give up those agitations, not to be extravagant in their demands by solemn warnings, that what will be granted will fail for short of what is asked and following it all by repressive measures such as the present internments on the ground that in the opinion of the Executive Government the persons interned had been leading political agitations which are mischievous. If they are mischievous have officials in India done anything to keep them within what they consider to be safe limits by following the example of British official and British tradition of constitutional agitation. Here political agitations are expected to be constitutional but official authority by its policy of silence, cold criticism and warnings unconsciously and indirectly tends to drive them out of constitutional methods. Indian leaders have submitted their proposals to the Government but they do not know what is the mind of Government exactly. It is said that Indian leaders have been carrying on one-sided discussion. Whose fault is that if public agitations are one-sided and prove as Mr. Chamberlain said "Mischievous"? These agitations have been atleast in the open whereas the Government have chosen to keep the public in the dark as to what is going on. Sir Narayan concludes:—Is it constitutional to intern Mrs. Besant on the ground of prejudice to public safety when the prejudice assuming for the sake of argument has really been due to the causes partly of the Government's own making. We are now living in one of those periods in its history when "great ideas are in the air and when from some cause or other even common persons seem to partake of an unusual elevation due to the pain of a new idea". To seek to cure that "pain" by internments is not to soothe but irritate it.

Burma

Governor's Durbar at Rangoon. A Successful Function.

RANGOON, July 16.
H. H. the Lieutenant-Governor held his first which was also his last Durbar this afternoon at the Government House when over six hundred persons were present including civil and military officials and many ladies. Several presentations were made in the shape of swords of honour, gold and silver medals and other decorations awarded on the King's Birthday.

Sir Harcourt Butler's Speech.

Sir Harcourt Butler in the course of a lengthy address dealt mainly with two subjects, namely what Burma had done and was doing for the war and how they could best advance the interests of the province in the future. There were three ways, His Honour said, of assisting naval and army authorities to win the war, by man power, by money and material. Regarding man power Burma had done its best. The Burmans who had been given a chance of serving the Empire responded well. Altogether 503 officers and 11,895 men had gone including 133 military police officers, 103 Indian officers, and 7648 men, 29 commissioned medical officers and 126 assistant and sub-assistant surgeons. The Burma Commission and civil police had contributed 37 and 26 officers respectively, the P. W. D., 27 officers, and 10 subordinates. Other departments had given off their best in addition to the above. There were 2000 strong with the British Officers and supervisors of the labour corps. Burma might be proud of such a record. Burma had invested 2 crores of rupees in the war loan which was a noble response in spite of the great drawbacks besides contributions towards the services directly connected with the war to the extent of 44 lakhs Burma had also contributed 53 steamers and barges, 43 dredgers and motor launches, 20 flats, 60 cargo boats and 4 tugs. The Burma railways had sent large supplies to East Africa and Mesopotamia. His Honour thanked all who had given so much devotion to the good cause and proceeded to refer to the various activities in provincial administration.

TELEGRAMS.

Internal Progress.

In regard to the improved communications His Honour hoped that before his departure from the province the standing committee might be able to formulate a policy of instruction and of construction and finance. Proposals for the expansion of the Burma Legislative Council have been sent up to the Government of India. It has been decided to employ Turkish prisoners of war in Southern Shan States railway extension earthwork from Aungmye. The Secretary of State has sanctioned the acquisition of a site for the Burma University. The question of a High Court for Burma was under consideration. If Patna had a High Court and Lahore was to have one Rangoon must also have a High Court, but the question was one on which his distinguished successor would have to take up. When he came here he found Burma almost organised in two camps, Upper and Lower Burma. He still found officials regarding the two parts of the province as though inhabited by different people. That was bad in spirit. The province must be united. It was of great importance that Upper Burma which had a great agricultural future before it should be in close touch with big commercial firms of Rangoon. His Honour also advocated the introduction of Indian system of District and Sessions Judges in the place of district and divisional judges in Burma, but of course that reform would mean money and might have to be postponed.

Advice.

Finally His Honour gave a piece of advice as to how they could accelerate progress. In the first place he emphasised the absolute necessity for all officials and non-officials and the people of various communities to work together on practical lines and trust one another. After war they would have to face many changes and above all they would have to think imperially. There was however amongst some people a strong conservative feeling, a dislike of change. In the coming times he suggested that they should adopt an attitude of welcoming change and be more susceptible to new ideas in the administration. His honour had seen official letters from all parts of Burma arguing on the theory of things of which they had no experience, able essays but not of great practical value. The only way to get things done was to get the people interested to work the matter out and agree to some course of action and the only record needed was of decisions arrived at with the main reasons for them. That was not only conducive to action but would reduce work enormously.

Do not be Misled by Shibboleths

His Honour concluded:—"Stick to reality and do not be misled by shibboleths and names which had little practical meaning. Remember these two maxims:—(1) Try to keep up mental connection between words and things (2) do not waste time in criticising anything unless you see your way to putting something better in its place. May I commend these two maxims with all respect and great hope for the future to the rising generation of Burma. The world is bound to be more to the young. I bid you all good speed and wish you all long life, happiness and prosperity.

Vernacular Medical Training. A Burma Proposal.

RANGOON, July 15.

His Honour the Lieutenant-Governor has appointed a committee, with Colonel P. C. H. Strickland, I. M. S., as President, to consider the question of establishing a Vernacular Medical School for the training of medical practitioners in Burma and to make recommendations on the following amongst other issues: the location of the school with particular reference to facilities for practical training, the number of students, the cost of the necessary equipment, methods of control, period of training, and other points incidental to the establishment of the school. The objects of the school is to extend the benefits of western medical science to the poorer classes of the community.

Punjab

Death of Sir P. C. Chatterjee. Regret in the Punjab.

LAHORE, July 15.

News of the death of Sir Pratulchandra Chatterjee at Calcutta yesterday morning, where he went only last month, reached here last evening and produced intense grief. No other public man commanded such universal respect and popularity among all sections of the community. Eminent as lawyer and judge, Nestor of the Bench and Bar, to use the words of Sir Michael O'Dwyer, the deceased was even greater as a man. He had been twice Vice-Chancellor of the Punjab University and up to the end remained President of the Punjab Hindu Sabha and Sanatana Dharma College Committee and took a leading part in every public movement. The deceased represented the Punjab University at the Provincial Council and also sat as official member on the Imperial Legislative Council several years ago.

Tributes from Punjab Bench and Bar.

All the Hon'ble Judges sat on the first Bench to-day, when the Hon'ble Mr. Mahmood Shafi, as Senior Barrister of the Chief Court, made a feeling reference to the death of Sir Pratulchandra Chatterji, which occurred at his Calcutta residence yesterday morning. Sir Pratulchandra, he said, was one of the ablest Judges that ever adorned the Chief Court Bench. His judgments were intellectual treats and showed not only surprising command of the English language but a masterly grasp of legal principles and customary law. Mr. Shafi then referred to the various activities of the illustrious deceased on the Punjab University, of which he was twice Vice-Chancellor, and as representative in the Punjab Council and expressed condolences with the bereaved family.

Mr. Justice Shah Din, Acting Chief Judge, replying on behalf of the Bench, associated himself with the sentiments expressed by Mr. Shafi and said the legal learning of their deceased friend was as profound as his judicial experience was extensive. His published judgments witness to his mastery of legal principles, his sound com-

mon sense, and his scrupulous sense of justice. His remarkable success as a judge showed that the Bar was the best training ground for the Bench.

After referring to his other activities His Lordship desired to convey the condolence of the Bench to the bereaved family and ordered the Court to be closed for the day as a mark of mourning for the illustrious deceased.

Compulsory Education at Lahore.

LAHORE, July 15.

At a meeting of the Lahore Municipal Committee held this morning, the committee considered the motion put forward by Mr. Dunichand in favour of making primary education free and compulsory for boys within the municipal limits of Lahore. There was a strong consensus of opinion in favour of the proposal, but some doubt was expressed by the president and one or two other members whether under the existing law the committee had power to enforce compulsion in the matter. The mover and some other members urged however that the committee's hands could be strengthened by a necessary amendment in the law and that Government might be moved in the matter. Eventually as proposed by the mover, a strong sub-committee was appointed to draft a detailed scheme to carry out the resolution. The committee would also consider the legal question as to compulsion.

Lady Chelmsford's Tour.

RAWALPINDI, July 16.

Her Excellency Lady Chelmsford accompanied by Mrs. Maffey Major General I. M. Walter, Lt. Col. Austen Smith and Captain M. A. Brown, A. D. C. proceeded by motor car to Murree on the 14th July 6-30 p.m. On the 15th Her Excellency visited the station Hospital and spoke few words to every patient. Her Excellency then paid lengthy visits to the Lady Roberts Nursing Home. After lunch Her Excellency discussed with various influential ladies in Murree, the possible ways for improving the supply of comforts to the sick, wounded and convalescent soldiers resident in Murree and the surrounding gates. At 4 P. M. Her Excellency and party left Murree by motor car for Rawalpindi arriving there at 6 p.m. At 7-30 P. M. Her Excellency and staff left Rawalpindi for Kalabagh which was reached at 4-30 A. M. on July 16th, where Her Excellency visited the temporary officers' hospital, the temporary stationary tent hospitals for British and Indians, sick and wounded. Her Excellency then inspected the temporary stationary hospital being erected for fifty British and fifty Indian patients and which when finished will be cool, airy and comfortable. Her Excellency and party left Mari Indus for Rawalpindi. Before leaving Kalabagh Her Excellency left various comforts for the use of the sick and wounded at Tank and Kalabagh consisting of cases of tea, cigarettes, fruits, walking sticks, games, etc.

United Provinces

Criminal Breach of Trust.

ALLAHABAD, July 16.

The trial commenced to-day before the Sessions Judge of Allahabad and a jury of a European named Mr. Bailey, Loco Foreman, O. R. R., Allahabad, Manmohan Ghose, Shed Clerk, and Musai Singh Contractor on charges of criminal breach of trust in respect of railway coal. The accused who pleaded not guilty are charged with selling 400 to 450 maunds of coal which was railway property to one Ganga for Rs. 100. It appears that the Loco Superintendent received complaints and got the police to watch with the above result. Trial is proceeding.

Allahabad's Protest Against Internments.

ALLAHABAD, July 16.

The Hon'ble Dr. Sapru presided this evening at a public meeting under the auspices of the Home Rule League to protest against the recent internments and to reaffirm their intention of carrying on the Home Rule propaganda. The President reiterated that the agitation was not a storm which would blow over and they would persevere their objects with determination.

Central Provinces

Central Provinces Council.

NAGPORE, July 16.

The last sitting of the first Council of this Province constituted three years ago takes place to-day. The elections to the new Council will take place from the 17th to the 20th for representative constituencies. Forty-nine questions were asked at to-day's meeting. Questions were asked by the Hon'ble Messrs. Joshi and Dikshit if it was a fact that official instructions were issued to Deshmukh Patels and other Votandars that they should not join Home Rule Leagues, the penalty for disobedience being the forfeiture of hereditary tenures. The Hon'ble Mr. Slocock, in reply, referred to the Secretary of State's reply in the House of Commons that it was not necessary for the advocacy of constitutional reforms, however extreme, to destroy or attempt to destroy the credit of the Government. Hereditary officers are required to serve or support the Government and it was not in accordance with the due performance of these duties that they should participate in the propaganda carried on by methods disapproved by the Government.

In reply to a question it was stated that owing to the opposition of Chhattisgarh Zemindars the Government has decided not to proceed with the Zemindari Bill.

The Provincial Budget was then taken up for discussion.

South India

Madras High Court Judgeships.

SIMLA, July 16.

Under sub-section 2 (1) of section 101 of the Government of India Act, 1916, (5 and 6, Geo V.) the Governor-General-in-Council has been pleased to appoint the following gentlemen to act as Additional Judges of the

Madras High Court for the period from the 15th July to the 31st December 1917, both days inclusive:—The Hon'ble Mr. Justice J. H. Bakewell, Barrister at Law, the Hon'ble Mr. Justice C. V. Kumaraswami Sastri, the Hon'ble Mr. Justice K. Srinivasa Ayyangar, Mr. W. Phillips, I. O. S. a District and Sessions Judge in the Madras Presidency.

Latest Telegrams.

[REUTER.]

UNCORRECTED.

LONDON, July 15.

The few German comments for far on the appointment of Dr. Michaelis are confusing, and confirm the appreciation of British newspapers, that the new Chancellor is an unknown quantity. It remains to be seen whether he will prove a strong man or a puppet.

The "Berlin Tageblatt" complains that Dr. Michaelis was appointed without Parliament being consulted.

The "Cologne Volkszeitung" says the German people for two years have wanted a strong man, and Dr. Michaelis is apparently a purposeful personality.

It is significant that the "Taegische Rundschau" a military organ, welcomes Dr. Michaelis at the possessor of unusual energy, like Generals Hindenburg and Ludendorff, while Herr Theodor Wolff, writing in "Berliner Tageblatt" prior to Bethmann-Hollweg's resignation said if Bethmann-Hollweg resigned, it would mean the coming into prominence of the Crown Prince which was scarcely likely to increase the possibilities of peace.

The "Frankfurter Zeitung" says:—"The appointment of Dr. Michaelis is very surprising, his name never having been seriously mentioned for such a high post. He is first a middle-class Chancellor, a Prussian in the best sense of the word. We do not know what sort of a statesman he will make. If he is to be a success he must co-operate with the majority in the Reichstag, including the Left parties.

The "Mannheim Volksstimme," a leading Socialist organ in Baden, says the insight of Dr. Michaelis as Food Controller to economise the distress of the people should preserve him from over-estimating the strength of Germany and pursuing a policy beyond her strength. The journal promises Dr. Michaelis the support of the Socialists if he co-operates with the united majority of the parties. The paper concludes that peace and freedom must be the new Chancellor's programme.

No comments of the Austrian papers have so far been received.

Reuter's correspondent at French headquarters, wiring on the 15th instant, say that yesterday evening, while flags were waving and rockets blazing all over France in honour of the National Fete the battle for view points on the Champ gae front was renewed on the Moronvillers heights, the chain of five flat topped hills, linked by high saddles, which dominates the eastern sector of the battlefield from Nogent l'Abesee to the further bank of the Suppe. The highest point of it is Mont Haut, nearly 1,000 feet, which is flanked on the east by Teton and Casque and on the west by Mont Beard and Mont Cornillet. The first great battle in April brought the French over the crest of the group, but except for Mont Cornillet the whole of which the French have held for some time, the northern slopes of the chain remained in the hands of the Germans, who have obstinately clung on just below the crests in the hope of regaining them by a lucky dash, and at two points, namely, on the saddle between Mont Blond and Mont Haut, they have held strong positions, giving at least partial views over the French side of the battlefield below. The Germans had brought three divisions into their line, and in anticipation of the attack which was to be made on the whole five-mile front they carried out much work on their shelters and trenches to the north, in which the attacking battalions and reserves were massed for the assault. The most difficult part of the enterprise was the of Mont Haut, and this was to be entrusted to a Hanoverian division, who had specially rehearsed it. The Germans, whose artillery had been strongly reinforced, furiously bombarded the French positions night and day, until the signal for the assault should be given at 8 o'clock in the evening. The objectives of the attacking battalions were carefully restricted; an advance of 300 yards on a front of 600 yards was ordered on Teton. During the three or four hours preceding the attack, the ground on both sides of the dividing crests received as severe a shelling as so limited an area has ever received in the war.

The Germans poured avalanches of high explosives on the French positions on Mont Blond, while the French swept the German works over the crest with tornadoes of fire. The bombardment reached a pitch of insane violence an hour before the attack. The streets and houses of Mont Blond and Mont Haut smoked as if all the fires of Hades were breaking through. Clouds of mingled smoke and dust hung in the air in solid banks, and curtains of smoke kept leaping up behind the crest line, where the French shells were bursting over the German trenches. It was scarcely conceivable that men could live in that hideous turmoil, still less that they should coolly await the order to leave the remains of their shelters to dash through the midst of it. When the moment came, they made one bound of it. Nothing could be seen of the French waves of assault in the hurricane of shell bursts, but news was flashed back within half an hour that the French infantry had taken the whole of their objectives on the saddle between Mont Blond and Mont Haut, besides the position on Mont Blau itself, in from three to six minutes. A panicky outburst of German rockers and red and yellow light-signals from behind the crest immediately after the attack revealed the progress the French were making. The Boche was calling for help with fireworks.

The French General Commanding afterwards described the battle from the observer's point of view as a "Fourteenth of July fireworks show." This was justified, because during the whole battle the evening sky was continually lit up by rockets and flares of all sorts and colours, showing that the Boche was pressed and desperately in need of reinforcements and more artillery support.

జాతీయ లక్షణము.

—:::—

సి. జనరాజు దాసగారు.

ప్రస్తుతము మనదేశమున ప్రబలమగుచున్న జాతీయతా భావములు ముప్పదికొట్ట నుండిలొ నైకమత్యము నెలకొల్పట చూడ మిగుల నాశ్చర్యజనకముగ నున్నది. ఇంతకుమున్న జాతీయైక్యతను గన్న రష్యా, ఇంగ్లాండు, మున్నగు దేశములు హిందూదేశముకంటె జనసంఖ్యవిషయమున మిగుల విన్నవి. కావున ముప్పదికొట్టనుండి జనులు వికమత్యము నెందునగునని భావించుటకై న వీలులేకుండెను.

జాతీయత చేకూరుటకు ఏకజాతి యావశ్యకమని కొందరి అభిప్రాయము. కాని యిదియును మొట్టపక్షమున నకనరము కాదు. బ్రిటనుదేశమున కూడ, ఆంగ్లేయులు, స్కాట్లీలు, వేల్స్దేశజులు, మున్నగువారందఱును ఏకజాతీయులను నభిప్రాయమున్నను, వీరికి పరస్పరజాతీయభేదములు గలవని యెల్లరకును తెలిసి న విషయమే! మన దేశమున 'ఆంగ్లేయుల'ను పదమును బ్రతినిధివారి కందరికినివర్తించునట్లు ప్రయోగింపుచుండుము. కాని స్కాట్లీలవారిని ఆంగ్లేయులని పిలిచినచో వారసంతుప్తులగుదురు. వారిని బ్రతినిధివారనియే పిలువవలెను. రష్యాదేశములో, స్లావులు, టార్టారులు, పోలులు యూదులు మున్నగు ఉపజాతుల వారందఱును కూడి యొక జాతి వారై, వికమత్యముతో పని చేయుచున్నారు. హంగేరి దేశమున కూడ నిట్టి పరిస్థితులే గానవచ్చుచున్నవి. కావున వివిధోపజాతులు గల దేశమున ఏకజాతి వర్ధిల్లగలదు.

ఏకమతము జాతీయత కవసరమని కొందరి అభిప్రాయము. పాశ్చాత్యదేశములలో యేకమతమున్నదని మొట్టమొదట మనకు దోషమవ్వును. వీరిలో నెట్టి కక్షలున్నను, అందఱును క్రైస్తవులే. కాని రష్యాదేశమున మాత్రము క్రైస్తవులు, మహమ్మదీయులు, జౌధులును గలరు.

జనసంఖ్య జాతీయతను నిర్ణయింపగలదా? కొన్ని వేలమంది ఎథినియనులు, ప్రపంచముననున్న జాతులన్నిటిలో వన్నె కెక్కియుండిరి. భారతదేశము మహాసభ యుద్ధవింపక పూర్వము, హిందూదేశమున నున్న ముప్పదికొట్టనుండి జనులలో జాతీయతాలక్షణములే గానరాలేను. జాతి, యత్యము, జనసంఖ్య, జాతీయతాలక్షణములకు ముఖ్యముగావు. ఇక నేని ముఖ్యము?

ఈ ప్రశ్నకు తీర్ధము చెప్పట కష్ట సాధ్యము. కొన్ని సుయముల యందు రాజసేవనము ననుభవించు దేశములలో జాతీయతా భావము లుదయించును. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రము లిందులకు తార్కాణము. కాని జపానుదేశమున నిట్టి పరిస్థితులు లేకపోయినను దేశీయత, దేశభక్తి నేరులునాటి దినదిన ప్రవర్ధమానము లగుచున్నవి.

మానవకార్యము లన్నియు దైవప్రేరేపము లనియు, దైవాధీనములనియు మనకు నమ్మకమున్నయెడల, జాతీయతా లక్షణముల నేది నిరూపించునోయను విషయమై యూహింపవచ్చును. భగవద్విరాటాశ్రమన ప్రతిజాలియును ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వముగలిగి, ప్రత్యేకసందేశములను ప్రపంచమునకు చాటుచుండవలెను. ఈజాతుల మీరు సమ్యక్తించినయెడల, ప్రతిజాతికిని దైవనియమితకార్యమున్నదని చెప్పవచ్చును. ఒక్కొక్కజాతికి యొక్కొక్క గుణమును భగవంతుడు ప్రసాదించియున్నాడు. ఒకజాతికి సాహకకార్యముల యందును, వలసరాజ్యస్థాపనము నందును ఆసక్తి; మరియొకజాతికి వాణిజ్యమున నిభిరూపము; మూడవది ఆశ్రయపూరితముగను, విప్లవస్వభావము గలదిగను నుండును. అయినను ఇవన్నియు, మానవజాత్యభివృద్ధికి ముఖ్యములే!

ఈ జాతుల నిదర్శనపూర్వకముగ నిరూపించుట యసంభవమైనను, దీని కనుగుణముగ విషయము లనేకములు గలవు.

ఇట్టి విషయములనుగూర్చి కొంత యోచింతము. ప్రతిదేశమునను జాతీయత సొక దేశగ నిర్మించి ఆరాధించుచుండును. ఇది ఛాందసమే గానవచ్చును. ఇంగ్లాండుదేశమున నెయింటు జార్జి, ఫ్రాన్సుదేశమున నెయింటు డెన్నిసు యీ విధముగ సారాధింపబడుచున్నారు. కాని యెంత ఛాందసములగు గానవచ్చినచో, దేశమున నశాంతి ప్రబలముగ నున్నప్పుడే ఛాందసములు ప్రజల భావనల వాకర్షించి వారిని మహత్కార్యచరణమునకు బురికొల్పును. ఇట్టి కట్టుకథలమాలముననే మతావేశము జనసామాన్యమున నుదయింపగలదు. హిందూదేశమున ఈకట్టినే 'మాత' యనియు 'ఈ దేశమున 'మాతృభూమి' యనియు పిలిచెదరు.

రుష్యాదేశమున 'పవిత్రమగు రష్యామాత' అనియెదరు. జనసామాన్యమున సదా మహత్కార్యచరణమునకు బురికొల్పుచు, వీరిలో నేయుండి వీరిప్రతిభను మెంపొందించుచు, తన్మూలమున మానవజాత్యభివృద్ధికి తోడ్పడు. ఆదైవతమే జాతీయతాభావమునకు ముఖ్యకారణము, ముఖ్యలక్షణము.

చరియు, దేశీయత యుద్ధవింపినయెడల దానినంతయు నొందించుట గుర్తొన్నవ్యయ! వీరములు పర్యవేక్షణలనైతే భోగమృదు గాని, భగవదుద్దేశము చాటనేరకును! దేశజులు కష్టముల పాలుగావలసి వచ్చును. తగిన చుహనీయులు దేశమున లేక పోవుటచేతను దేశజులలో ననేకులు స్వాతంత్ర్యముతో కృషిసలుపక పోవుటచేతను, ఒకజాతి ఆర్యులజాతము నొందట నేకతరములు పట్టును. నిగంతుకాధికారులు మొలకలెత్తుచున్న జాతీయతా భావములను రూపుమాప యెత్తించురు. కాని, యీ నిగోళకములవలన, కాలపరీక్షయైనపుడు, జాతీయత తనంతగాన మద్భవించును.

జాతీయతకు బురికొల్పు దైవప్రేరేపమే, వీరుని వీరకార్యములకును, రాజనీతిజ్ఞుని నిర్ణయ వర్తనమునకును ఆహారములేక కృపించు ప్రీతి పురుషులను, ఇంకను పస్తుండుటకు ప్రోత్సహపించి, జాతీయత సంభవమగుటకు తోడ్పడగలదు. ఇట్టిదైవప్రేరేపమున్నదని దృఢనిశ్చయమానము లగుట చేతనే, యెల్లరకునుదేశభక్తితో స్వాతంత్ర్యముతో; మతావేశముతో దేశసేవజేయుట కనునగుచున్నది.

దేశీయతాభావ ముదయించునప్పుడు దేశములో నందఱును ఈ నూతనశక్తిని గాంచ నవసరములేను. అలాగనా పరులును, కవులును ఈ ఆదర్శమును మొదట గాంచి, దేశమున వ్యాపింపజేసెదరు. విద్యార్థు లిట్టి భావోద్రేకమానము లగుటచే వారిలో నిట్టి ఆశయములు మిగుల సులభముగ వర్ధిల్లి వారలకు స్వాతంత్ర్యకార్యము దేశభక్తి మున్నగు సద్గుణముల నలవడజేయును. కాలక్రమమున స్వాతంత్ర్యగులు వచ్చితిమ ప్రాణముల నైనను దేశక్షేమాకృష్టమృతుడు. ఇది దేశీయతా భావాభివృద్ధికి లక్షణములు. వీరందఱును దైవప్రేరేక కార్యవిధానానిత్యతో గంకణముగట్టి కొనిన వారే!

కావున, జాతీయత యొకవిధమగు మతమని నిశ్చయముగ చెప్పవచ్చును. మానవుల కాధ్యాత్మికచింతనము నొసంగి స్వాతంత్ర్యకార్యముతో నేలకొలిది మానవుల పౌఖ్యమునకై కృషిసల్పి, ఆశయమునకై ప్రాణములనైనను వర్ధింప ప్రోత్సహపరచునది మతముకంటె నవ్యములేను. దేశీయతయే కవుల నద్భురింపజేసి, దేశకళలను మెంపొందించి, నాగరికతను కృషి చేయుటకు ముఖ్యకారణము. ప్రజలవెనుక దైవము ప్రత్యక్షముగ నుండి నాగలను నిమిత్త మాగాను సరణముగ ప్రోత్సహపరచుచుండుటచేతనే జాతీయత యేర్పడుచున్నది. —'మ్యాయిండియా' పత్రిక.

నిర్ధకమగు జమిందారుల ప్రకటనము.

రాజారావు వర్మ (విదకాల యలమరాజు) గారి లేఖ. ఇటీవల నీ రాజధానిలోని జమిందారులు కొందరు ప్రకటించిన ప్రకటనము కనునేగమున దేశము నందంతటను విదితమగుచున్నది. అది నా సంతకమునకు పంపబడలేదు. కాని దానిని నా ప్రేమనోదరని వ్రాతబల్లమిదన సులభముగ మరకొందిరు గొప్ప భూస్వాములగు నామిత్రులకడను నేను చూచితిని. వారిలో నొకరు విజ్ఞాతమను పలుకుబడికిని బుద్ధికుశలతకును సంపదకును పేరెన్నిక గన్నవారు నయనుచేరి గూడ పూజనీయులు గాని నాకిది ఆంగ్లభాషాజ్ఞానము లేకుండుటచే నా ప్రకటనమును తమ మాతృభాషలో చక్కగ తెలియగోరి. నాకడకువచ్చిరి. నేనట్లు చెప్పితిని. దాని నిజమగు నశ్శమును గ్రహించినంతి నే నారు కనునసహ్యముతో దాని నపహసించి నిరసించి నాకనుల ఎనుట నే చింతి పొననేసిరి. మీరట్లు చింపకూడదు. ఇప్పుడు కాగితములకును ముద్రణమునకును ముద్దకారణమున వ్యయ పుధికముగ నున్నదిగాని మీరు దీనిని విక్రయించిన కనీస మొకదమ్మిడికి తక్కువగాను. మీ కష్టమున్న మీరా దమ్మిడిని హోమములు నిధికి పంపవచ్చునని నేను ఆహవానము చేసితిని. ఈపత్రిక గాలిసోకని నా ప్రదేశసంతయు నపవిత్రమగును కాని నీనిరసెట నే చింపి నేయవలయునని ఆయన చాల నాగచూపుతో నుడిచిరి. ఎట్టి కేలకు నే నాయనను కాంచితిని గాంచి అది కేవలమంత నిద్రచెయ్యమైనది గానని నుడువగలిగితిని. కురుసాం రాజా, కొల్లంగేడురాజా, చూ॥ కలపవర మొప్పిలు నాయకు గాగ్గనంటి సోదరజమిందారులు దీనిని మీ సంతకమునకై మీ

కడ కంపిరిని నేను నుడువగా ఈ మలబారు జమిందారు లిద్దరు నీ నిర్ధకప్రకటనమున సంతకముచేయునట్లు వారిని ప్రోత్సహించినవా రెకని ఆయన నన్నడిగి. నే నెరగ నని నేను చెప్పవలసినదని. ఈ ప్రకటనమున గల చిత్ర మిదియే. ఈసందేహమును తొలగించు కొనుట కే కొల్లంగేడు కలపవర గాగ్గకు వ్రాయదలచితిని నాతోపలువురు జమిందారులు చెప్పిరి. వారట్లువ్రాసిగో వ్రాసినచో నాయుద్ధర నేమి సమాధాన మిచ్చిగో నాకు తెలియలేదు. ఈ అనుమానమున కంతకు నేమి కారణము? ప్రకటనమునందలి అసోహవు వ్రాతయే కారణము. మనమిత్రులగు చూ॥ కే. పి. రంగస్వామయ్యంగారును. చూ॥ కే. ఆర్. పి. కృష్ణారావు పంతులుగారును బోధించుచు ననుసరించుచున్న ఆశలకును ఆశయములకును అపార్థమును కలిపించుటకు గుడి గూర్చబడిన పదముల యల్లికి జరిగిరి తప్ప నా ప్రకటనము నందలి వ్రాతలో వర్ణముల్లంఘన సాధకవిషయమైనను కలదా? "మేము వారి అభిప్రాయములతో నేకీభవింపము. వారిభావము మా లాభములకు వ్యతిరేకముగ నున్నదని నుడువటకు చింతిలుచున్నాము" అని జమిందారులు ప్రపంచమునకు చాటిరి. కృష్ణారావు రంగస్వామిగాగ్గ భావములు ఎల్లు వ్యతిరేకములైనవి! మనలాభములనగ నేమో యీ సంతకములు చేసినవారు సోదర జమిందారులకు తెలిపెదరా? అట్టి మనలాభములను నిర్ధారణ చేయుటయందు సంతకములు చేసినవారికన్న విచిత్రవాక్య ప్రతినిధుల కర్ధరకును గూడ లేదనుట కాధారము కలదా? "వాంచిత్కాన్తికెక్కి హోమములు కక్షవా రవలంబించు విధానమును మేరుంగీకరింపము" అని కూడ జమిందారులు వ్రాసిరి. వీరేల ఆమోదించరు? కానింబారు మహారాజా మహామదాబాదు రాజా ఎల్లంపల్లి జమిందారు, డి. ఇ. నాచా, జిన్నా, పండితమాలవ్యా, వి. పి. మారకరావు, సర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యరు మున్నగు ప్రముఖు లవలంబించినవిధానమున గల దోషమేమి? కృష్ణారావు రంగస్వామిగాగ్గ భావములకును వైవారి భావములకును భేదమేమియును లేదని ఈసంతకములు చేసిన వారంగీకరింతురా లేదా? "

"మేము స్వరాజ్యభావమునకును దానిని శాసనానుకూలవిధానముల వలన బడయుటకును వ్యతిరేకులమని భావించవల"దని జమిందారులు వ్రాసిరి. జమిందారుల వికాలహృదయమునకును ఉదారభావములకును నేను హృదయపూర్వకముగ వారిని ప్రశంసించు చున్నాను. వారు తిత్తియును చివరకు బాగుగా గ్రహించి గలిగిండుటకు దైవమునకు ననుసక్రించుచున్నాను. వారికి హోమములు పదమునుచ్చరించుటకు మాత్రమే భీతికలుగుచున్నదని తోచెడిని. స్వరాజ్యమునకు హోమములు ప్రత్యాఘాతపదమని భీయంతులగు నీ జమిందారు లేల గ్రహింపబాలకున్నారు.

విద్యార్థిహీనులను పొరబడిన వారిని సన్మాన్యమునకు గొని వచ్చుటకు విద్యారంతులు గడంగుట యత్యవసరము గాన ప్రస్తుతము మన నాయకు లవలంబించుచున్న విధానమశాస్త్రీయమని వీరు నిర్ధారణచేసి ధ్రువపరచి పిమ్మట వారు తమ సంపూర్ణ విజ్ఞతా సాంక్షిత్వ మాచకములగు నూచనల నందియ్యవలసియున్నది. అట్లు వారొనర్చిన భాగతీయులు సంతోషపూర్వకముగ వారిని స్వీకరించెదరు. భాగత దేశోద్ధరక సాధనకు సుగ్రావ్యవిధానమునకు జమిందారులు తోడ్పడబాలలేని వారు మానము వహింపదగును గాని ఇట్లవసరపు వ్రాతలను వ్రాయుట సమచిత్తముగాదు. భరతవర్షము నుద్ధరించుటకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముతో పనిచేయు దేశభక్తుల పట్ల వీరు దోషాగోపణ మొనరించుటను విరమింపదగును.

(మ్యాయిండియా)

అన్యదేశ విద్యావేతనములు:—కె.పి. పద్మనాభమిశన్. బి. పి. గారు లండన్ నగర విశ్వవిద్యాలయమున కెమికల్ ఇంజనీరింగు చదువుటకు సి. కుమారచాన్ బి. పి. గారు లివరువులు విశ్వవిద్యాలయమున సబ్బులిల్లలను తియూరుగావించుటకు నేర్చుకొనుటకు ఎన్. కె. పద్మానాభపిల్ల బి. పి. గారు లీక్సు విశ్వవిద్యాలయమున బట్టల నేతను నేర్చుకొనుటకును విద్యావేతనము లియ్యబడినది.

కావలెను.

చురుకు గలిగియుండుటయొక్క కష్టపడి పనిచేయు గల విజంట్లు అన్ని పట్టణములలో కావలెను. నుంచి శీతము, కమిషను ఇవ్వబడును. వివరము తెలియగోరువారు యీ క్రింది చిరునామాకు వ్రాసికొనవలెను. (823) హెమసుడీక్, 80, ముత్తునాయకన్ నీధి, మద్రాస్.

శ్రీమదాంధ్ర బహుళపురాణము (పద్య కావ్యము)

శ్యామవహన్ విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో, చుట్టూలేల కలిగి, ఆచారవ్యవహారము లెట్లున్నాయో? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథమువై మంచి యభిప్రాయమునిచ్చియున్నది. శ్రీమిగుల సులభము. 900 పుటలు ఆత్మకృతమ ప్రతిమాత్రమున్నది. టెల 5-0-0. కర్పణ వేతే.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

శ్రీమతి:— సులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము 2000 పద్యములకలవు. మంచికాగితములవై అచ్చు. కాళికా లైండు ధర రు 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు వేరు.
(52) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ
కెలాగుపండితుడు, ముగ్గురిసిపట్ పాఠశాల, కడప.

SHAKESPEARE'S. As You Like It For Telugu Stage. చారుమలీ పరిణయ నాటకము.

జగత్ప్రసిద్ధుడగు, కాళిదాస సమానమున నగు షేక్ స్పియరు నామాకవిచే రచియింపబడిన "ఏస్ యు లైక్ యిట్" అను నాటక రాజమున కిది అంధ్రీకరణము. ఇందలి అల్పదృశ్యత మగు కథ. ఇంపులు గులుకు వర్ణనలు, మృదుమధుర సంతాపములు, భావగర్భితములగు శృంగారచేష్టలు, కడుపుబ్బ నవ్వు పుట్టించు హాస్యము నెల్లర నానందమున ముంచివేయును.
టెల రు 0-12-0.

గోపాలకృష్ణ గోకలే చరిత్ర.
స్వాస్థ్యత్యాగియై, అఖిల భారతీయుల యభివృద్ధికి పాటుపడి, అనేకములగు లాభములను పనకు గడించి యిచ్చిన శేఖోకంతుని జీవిత కథావృత్తి మిందు తాండవ మాడుచున్నది.
రు 0-4-0.
భారతీవేత్ హార్వన్. ఏలూరు.

ఇది రాగినలన తయారు కాబడలేదని రుజువుపర్చుటకు సమర్థులకు 100-0 0లు యివ్వాలి.
గుణమియ్యనివాడల మీరు చెల్లించిన సొమ్ము తిరిగి యిచ్చివేసెదము.
(నమృతమైన మందు) [రిజిస్టర్డ్]

తామమైనము

అన్ని చర్యోగములకు, మచ్చలకు, పొడలకు సిద్ధోపదము.
ఇది శ్రీకృష్ణుడు చంద్రాచారిగారు (జమిందారు, నిడదవోలు) వశైరా కొందరు గొప్పవారు పరిశీలించి మాకు ధన సహాయము చేయుటచే వృద్ధిలోనికి రాబడినది. ఇది యెట్టి కఠినమేహవాగ్యుల నయినను అతిమాత్రము నయినను తీర్చించిన సుఖవాగ్యులచే కలుగు బాధల నయినను రాను బాణమువలె ఖండించి యావనగుతులగా చేయును.
1 రకం 100 మాత్రలు 10-0-0
2 రకం 100 మాత్రలు 4-0-0
సకము బుడ్లున్న ఇవ్వబడును.
యస్ వి. యస్. రాజు అందు సన్స్
(778) లక్ష్మీనరసాపురం అంపర్తి పోస్టు, గోదావరి జిల్లా.

బాధాపడితులకు చిరము: బహుళపురాణ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపది సారసవరిల్లా

అపరీక్షిత ప్రకృతులన జనించు బాధ్యులకు కీర్తిమణికంటి వంగు. మనవులను, మచ్చలను, గండములను వండ్లను, ప్రాణనోష్ట్రములను అన్ని విధములకలగు చర్యోగములను పోగొట్టును.
మిక్కిలి క క్రివంతమైన ర క్తకు భ కారిణి (28)
కనాపదిసార్లవరిల్లా గణమిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను వర్ణకచ్చివను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరగదోషములను, మలబద్ధకమును కారైసంబంధమును నొప్పలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవరకు మందుటకు 4 ఔన్సుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.
ప్రొప్రైటరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144 No 2. BOMBAY.

ఏకభాషాలిపి ప్రశంస
ఇది తెన్నులకంటి అప్పారాయ విరచితము
టెల 0-4-0 పోస్ట్ జి అధికము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబు శెట్టి వీధి, నుదరాసు.

లోక పసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ 1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈమురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యియ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమూలముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాల్కనులోనే భాతునవ్వము కలిగినవారికి వృద్ధియొక్క శివు బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించుతారు. ఈసాలామిసిరి మురబ్బ సేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము లోలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము సుఖముగ జీవించుదురు.
ఈ సాలామిసిరి మురబ్బనల్ల భాతుపుష్టికలుగును, స్వస్థులైతిమను మానును, భాతువు మూత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమాత్రవాగ్ధి మానును, విశేషబలము కలుగును. రక్తము వృద్ధియగును, అకలి యెత్తుక యగును, చక్కగ మలవివర్జన మగును. సాలామిసిరి అననది ఒక బాతపండు. ఇదికాబూల్, కాంచీపూర్ శివమాలలో వైరగుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈపండును విశేషముగా తినుటవలన వనశలేవు 4 గురు వనశ్యుల బలము అభివృద్ధి పడవనిపికి గలదు. వై మురబ్బను సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మండలలో చెప్పితయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన దానికల్ల పూర్తి గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జ్వారాంతరము కరకు గుణమిచ్చును. అనుపాదపత్రిక పాఠ్యముతో పంపబడును.
15 తులాలు డబ్బీ నెల రూ. 2-0-0. తహాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు
డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూరోడ్డు, డెంగురూరు సిటీ.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దగొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాకడెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అందు కంపెని.
(55) 21. హమ్మింగ్స్, బొంబాయి.

శాకభక్షణము
భరతఖండవాసుల మగు మన మార్యముఖుల బంశజులము; "అహింసా పరమోధర్మ" అను నీతి నెరిగినవాము గావున మేము ఈ పుస్తకము యినా ముగా పోస్టుచార్జియు మేమేధరించి పంపుచున్నాము. వెంటనే వ్రాయుడు.
219 వైద్యశాస్త్ర ముగింశంకో గోవిందజీ, అంతకప్పుడు శాకభక్షణం 156, బ్రాహ్మీ మదరాసు.

శారదాంబ
ఇది శ్రీభగవద్గీత యను నాటకము సంఘమురాచారసంస్కరణమునకు మార్గమిందు కాపబడినది. అందరు జదివి తీరవలయును.
టెల 0-4-0 పోస్ట్ జి వేటు.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబు శెట్టి వీధి, నుదరాసు

అమృతాంజనము డిఫో వారి దివ్యోపధములు.			
	రు.ప.		రు.ప.
దంతచూర్ణము పండ్లతోముటుకు	... 0.2	తామర తైలము; తామగ, తీటుకు	... 0.4
శీర్షిక సాయము మాత్రలు అజీర్ణమునకు	... 1.4	వృద్ధుల తైలము డబ్బి 1-3	... 0.4
దంతకులహరి పండ్లపోటుకు	... 0.8	మరతిద్రావకము సీసా 1-3	... 1.0
వజ్రగుళికలు భాతుపుష్టికి	... 1.0	కఫహరి శీతగట్టు దగ్గులకు	... 1.4
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-3	... 0.12	కఫహరిచూర్ణము. దగ్గు, ఉబ్బసములకు డబ్బి 1-3	0.8
మూలశింకకు తైలము డబ్బి 1-3	... 0.12	వాయువుపోట్లకు మందు	... 1.0
తేలుమందు తేలుకాటుకు సీసా 1-3	... 0.8	గుండరితైలము, ముఖకాంతికి	... 0.8
నేత్రాంజనము కంటివాగ్ధులకు	... 0.4	కగుళ్లకు తైలము శీతపగుళ్లకు	... 0.6
కలరామాత్రలు వాంతిభేదలకు	... 0.6	కళ్ళగులహరి చెవిపోటుకు	... 0.6
గజ్జిక తైలము గజ్జికడలకు డబ్బి 1-3	... 0.8	జలబి మాత్రలు మలబద్ధమునకు	... 0.8
వాముకిర్రుము సీసా 1-3	... 0.6	బంతుమాత్రహరి ఎవిడికలకు	... 0.8
కేలకు మందు సీసా 1-3	... 0.4	కుసుమారి మాత్రలు, కుసుమవాగ్ధులకు	... 1.0